

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 032878.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Es. Aires.

NARODINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 12 DE AGOSTO (AVGUSTA) DE 1938

Núm. (Štev.) 83

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

ZADRUŽNO GOSPO- DARSTVO

Po svetovni vojni se je bilo začelo po vsem svetu živahno združno gibanje. Ustanavljale so se razne gospodarske zadruge: denarne in življenjskih potrebščin; velike kolektivne hiše, vrtovi itd. S tem si je hotelo delavno ljudstvo ustvariti boljše življenjske pogoje, bodisi prehrane, stanovanja, zdravja in odih.

Velike kolektivne hiše so si bili zgradili delavci na Dunaju, Oslu, Stokholmu, Hamburgu, Berlinu, Stuttgartu, Londonu, Parizu ter v drugih evropskih mestih, kakor tudi v Združenih državah. Prekrasni di v ljudski vrtovi pa so se otvorili v Earswiku, Totetrdawnu, Welwynu, Stokholmu, Oslu, Parizu in še v mno gi evropskih mestih.

Te vrste gospodarstvo je zelo pripomoglo k ljudskemu blagostanju, ki se je iz velike stiske, kamor ga je bila pahnila svetovna vojna, zelo hitro opomoglo. Imela pa so od tega zelo velikih in po vojni največjih koristi tudi države. Skoro vsa velika dela so financirale in zgradile države same. Največ posojila pa so dale velike kreditne zadruge, blagajne ljudske vzajemne pomoči in blagajne stavbenih zadrug.

Danes po dvajsetih letih je ostal najpopolnejši združni izraz le še v Skandinavskih državah. V eni teh držav, na švedskem, imajo 16.900 združenih gospodarskih zadrug, kakor denarne, trgovinske, najeminske za delavstvo ter uradnike itd.

Velik združni razmah je tudi v Jugoslaviji, vendar ni zapopaden v tako popolni obliki, kot na švedskem. Ker pa so pred kratkim ustanovili kmetstvo zbornico, bodo gotovo zbrali združništvo do večje popolnosti razviti.

Kako lepo je cvetelo združništvo hitro po vojni tudi na Primorskem, je vsem Primorcem znano. A fašizem nam je uničil vse in naš zaslužni narod se bori samo še za obstanek, kot nazorno prikazuje članek, ki ga je napisal naš rojak v Cordobi in ga prinašamo na drugem mestu.

V Argentini je združništvo še zelo malo razvito. Vendar imajo tudi tukaj delavci svoj "El Hogar obrero", o katerem smo svoj čas podrobneje pisali in navduševali tudi naše izseljence za ta način gospodarstva, ki ga tudi danes smatramo za najboljše. El Hogar Argentino je bil ustanovljen že pred več desetletji. Četudi je v začetku bil le kot nekakša vzajemna pomoč, ima danes že več kolektivnih hiš, ki jih po zmerni ceni daje v najem svojim članom. Ima seveda tudi trgovino z različnimi potrebščinami za prehrano in obleko. Vse to pa je seveda še zelo malo, premalo za vse argentinsko delavstvo. Velik del krivde, če ne največji, pa leži seveda na delavstvu samem, če se noče niti najmanj pobrihati za izboljšanje svojega lastnega položaja. Če bi imelo toliko zanimanja za združništvo, kot ga ima za nogomet, pa bi bila zadeva rešena. Resno argentinsko časopisje se zelo prizadeva, da bi mladino nagnilo v tisto smer, a ona želi senzacij, s katerimi jo več kot dovolj postrežejo neresni listi.

Sicer pa bo najbolje, da mi kar sami sebe pogledamo, ter si dajemo nasvetov, ki bi bili za našo skupnost najboljše. Pisalo se je že o marsičem koristnem, nekaj se je tudi vpoštevalo in naredilo, a glavno delo še vedno čaka. Imamo pa precej razlogov za upanje, da se bo tudi v naši naselbini pričelo z intenzivnejšim konstruktivnim delom, predvsem na gospodarskem polju, ki je najbolj zanemarjeno.

Tri velike ofenzive republikancev

TRI REPUBLIKANSKE OFENZIVE V TREH TEDNIH — POGODBA MED LONDONOM IN RIMOM NE MORE STOPITI V VELJAVO — BLUM SVETUJE VLADI ODPRETI FRANCOSKO-ŠPANSKO MEJO — FRANCO PROSI MUSSOLINIJA NAJ GA IZDATNEJE PODPRE — BARCELONSKA VLADA BO PROTESTIRALA PRI DRUŠTVU NARODOV — REPUBLIKANSKE ČETE SO PREKORAČILE REKO SEGRE — JAVNOST Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE KONČNI IZID

Dne 24. julija preteklega meseca je pričela republikanska vojska z veliko ofenzivo ob reki Ebro. Do sedaj je napravila že tri ofenzive, ter se je pri vsaki pomaknila dalje v notranjost po revolucionarnih zasedenega ozemlja. Revolucionarji so s pomočjo italijanskih in nemških letal večkrat poizkusili ustaviti prodiranje republikancev, česar pa se jim ni nikoli posrečilo. S tem je republikanska vojska dokazala veliko sposobnost in disciplino, s čimer se pred dvema leti, ko se je bila začela vojna, ni mogla ponasati. General Miaja je v dveh letih ustvaril novo špansko vojsko, ki ji poznavalet razmer, zagotavljajo končno zmago.

Pred nekaj meseci je že skoro zgle dalo, da bodo zmagali fašisti. Republikanski voditelji so v tem kritičnem času neprenehoma pozivali narod in vojsko, naj za vsako ceno vztraja, kajti v tem bo zmaga. S tega sklepanja, da so se za odločilno zmago še le vežbali in pripravljali.

Mussolini je bil med tem sklenil v Londonu pogodbo, ki pa še dosedaj ni stopila v veljavo. Duce je bil pač prepričan, da je zmaga Franco zagotovljena in da bo lahko vsak čas odgnil pomoč ter dobil denar v Londonu. To pa se ni zgodilo in so se razmere zaobrile popolnoma v drugo smer.

Kot poročajo iz Pariza, je voditelj socialistov, Blum, ki ga podpirajo tudi komunisti, priporočal francoski vladi, naj odredi učinkovitejši način, da bo prišla pogodba sklenjena v Londonu, to je, odstranitev vseh tujcev iz obeh taborov v Španiji, do veljave. General Franco namreč še dosedaj ni dal odgovora, kaj misli z italijanskimi in nemškimi "prostovoljci", medtem ko je barcelonska vlada odgovorila, da se s pogodbo strinja in da je pripravljena svoje prostovoljce takoj odpustiti, ker jih pač tudi več ne rabi, kot smo zgoraj povedali.

Bivši francoski minister Blum svetuje vladi, naj odpre francosko-špansko mejo, ter dovoli dovoz vojnega materiala barcelonski vladi, odkoder koli, dokler bi se general Franco ne odločil za odgovor.

Zelo malo je verjetno, da bo sedaj general Franco, ko mu gre trdo kot še nikoli, privolil v odpoklic tujih polkov, kajti Mussolini je v zadnjem času poslal Franku 20.000 vojakov v pomoč, ki mu pa ne zadostujejo in prosi Mussolinija, naj mu jih pošlje še več.

Italijansko fašistično časopisje je srdito napadlo Bluma, ter ga vljudno obvešča, naj nikar ne izzivlja italijanskega potrpljenja. Še bolj pa se jezijo vsled tega, ker sta francoska ljudska fronta in pa barcelonska vlada navezali zelo tesne stike. Čeprav francoska ljudska fronta ni v vladi, je vključ temu odločilen faktor v Franciji, ki jo vlada, četudi bi hotela, ne more ovirati pri njenem zunanje političnem stremeljenju.

Ker bo prihodnji mesec otvorjeno zasedanje Društva narodov, je barcelonska vlada naročila državnemu ministru Alvarezu del Vayo, da naj vložil protest pri omenjeni mednarodni mirovni organizaciji, ki naj na dnevnem redu razpravljajo, če je človeško ali ne in da naj tudi česa ukrenejo, ko Frankovi letale s sadištnim uživanjem sipljejo bombe in druge strupene pline na nezaščiten prebivalstvo.

Medtem pa so republikanske čete prekoračile reko Segre ter na vseh

krajih naglo prodirajo dalje. Revolucionarne čete se jim doslej še niso mogle uspešno postaviti po robu.

Javnost s zanimanjem pričakuje, kaj hosta ukrenila Hitler in Mussolini, ki imata v mednarodni diplomaciji vsak dan manj vpliva. Mussolini je poslal libijskega guvernerja generala Balba v Berlin, da se posve-

Hitler in nemška armada

Glavna "kontrola" nad Hitlerjem v Nemčiji je brezdvoma armada. Ni hče v Nemčiji ne more v imenu vojske prerokovati, kaj da namerava napraviti v slučaju kakega bližajočega se spopada. Med generali in nacističnimi voditelji vlada velika razlika v mišljenju. Vendar so vsi vojniki, od najnižjega pa do najvišjega, prisegli zvestobo Hitlerju, a isto so prisegli svoj čas tudi cesarju Viljemu, ki je sedaj navadni državljan in cepi drva v Doornu, kjer je interniran.

Predno je prišel Hitler na oblast, je bila nemška armada brez prejšnjega bleska, ker je izgubila vojno in je bila pod versajlsko "kontrolno". Hitler ji je spet vrnil prejšnji ugled in bliše ter mu je vojska seveda zato hvaležna. Biti vojak v Nemčiji med ljudstvom še vedno pomeni nekaj več kot biti navaden civilist in Hitler je udahnil vojski novega duha in poleta, a na njegovo žalost, se ista zaveda tudi, da je bila velika in slavna še predno se je Hitler rodil. Generali so prepričani, da je bila usoda Nemčije vedno odvisna od njihovega genija.

Znani vojaški geniji, general Ludendorff, ki je umrl lani v decembru, ni imel o politiki nobenega pojma. Tudi ni mogel pojmovati, da morajo ljudje živeti od obdelovanja zemlje in kot delavci v tovarnah, marveč je mislil, da je ves narod samo vojska, ki se mora mehanično in disciplinirano gibati na povelje od zgoraj. Civilnega prebivalstva sploh ni vpošteval, dasi je dandanes civilno prebivalstvo prav tako ogroženo, kot redna vojska, in se zato vzgaja nov nacistični vojaški duh, da more biti ves narod vojaško vzgojen ter se polaga velika važnost gospodarstvu in poljedelstvu; sploh kar je Ludendorff razumel: popoln vojaški aparat, razume Hitler: popoln nacionalni stroj.

Četudi so izginili iz armade prošli aristokratski predsodki, višji častniki vseeno ne marajo ubogati ukazov od enega navadnega vojaka. Hitler, kot je znano, ni bil nikoli častnik, marveč se je boril v svetovni vojni kot navaden vojak in ni napredoval višje kot do korporala. Višji častniki ga zato ne smatrajo niti za kakega vojaškega tehnika niti za stratega. Vendar je Hitler dobil že dve veliki zmagi, brez da bi žrtvoval enega samega vojaka. Leta 1936 je ukazal, proti volji armade, okupiranje Porenja in letos pa Avstrijo. Tehnično, seveda, so imeli generali prav, a praktično je zmagal Hitler. Nemški generali se ne marajo igrati z usodo, kajti računali so, da vse to kar je Hitler dobil s politiko, bi mogli oni dobiti edino le z oboroženo silo in napovedjo vojne po pravilih, a za vojsko Nemčija ni še dovolj pripravljena.

Nemška vojska je bila vedno aparat zase; ločena od vsake politike. In tudi danes se stari nemški voja-

ški duh le s težavo umika novemu nacističnemu duhu, da je z narodom istovetno vse, brez njega nič. Armada je prepevala vedno svoje lastne bojne pesmi in civilno prebivalstvo je prepevalo spet samo svoje, a Hitler tudi v tem noče poznati razločkov. Vojne pesmi so tudi narodne in obratno.

Hitlerjev režim je pričel ljuto preganjati žide ter jih hoče za vsako ceno iztrebiti iz Nemčije. Tudi glede tega se armada ne strinja s Hitlerjem, kajti dokazano je, da so se v svetovni vojni prav tako hrabro borili židje kot pristni Nemci. Hitler pa ima glede židov svoje mnenje in zato ne more in noče vpoštevati nobenih zaslug.

Kot je znano je sedaj petdeset generalov, Hitlerjevih zaupnikov, ki "kontrolirajo" armado, medtem ko sta bila ob začetku nacizma samo dva in še ta dva sta bila pri armadi nezaželjena in nista pravzaprav niti blizu vojaških tajnosti mogla priti. Hitler je enega izmed teh dveh odstranil, Blomberga, ter še dvanajst drugih, o čemr smo svoj čas poročali. Takrat je zavladala v nemški vojski veliko nezadovoljstvo, a Hitler je izročil naknadno maršalsko palico Goeringu, ki izhaja iz stare nemške plemenitaške rodbine. S tem je seveda dal Hitler Goeringu tudi veliko oblast in poseben privilegij, kajti poznavalet razmer trdijo, da v Nemčiji prav toliko ukazuje Goering kot Hitler. Seveda Hitler za sedaj vplivnega moža kot je Goering nujno potrebuje, če mu bo pa pozneje le hotel čez glavo zrasti, ga bo že znal odstraniti, kot je znal Mussolini Balbota.

Hitler hoče za vsako ceno biti popoln gospodar Nemčije. Do sedaj se mu je tudi vse srečno sponeslo in ga zato ljudstvo tudi skoro po božje časti, kar mu zelo hasne. Samo je bil malo ljubosumen na papeža, ki pa kot je znano, mu je napovedal neizprosni boj ter hoče njegov vpliv popolnoma odstraniti iz Nemčije, kajti po njegovem mnenju morajo Nemci ustvariti svojega lastnega boga, katerega prerok je Hitler sam, ki od časa do časa odpotuje v bavorske gore, kjer se s svojim bogom sporazumeva za nadaljne korake. Tako vsaj preprosto ljudstvo misli.

Hitler je ob neki priliki dejal: Jaz sem poslednji odrešenik nemškega naroda. To je gotovo zmotno, kajti zgodovina pripoveduje o mnogih odrešenikih, svet pa še vedno ni odrešen. Na svetu pač ne bo nikoli vse prav in dobro. Še noben narod na svetu ni imel poslednjega odrešenika in tudi nemški ga najbrže nima. Pač pa je že marsikateri narod imel svojega poslednjega rušileca in podirača in lahko ga ima tudi Nemčija v osebi Hitlerja. Hitler bo lahko svetnik v obeh ljudstva toliko časa, dokler ne bo s povsem svojstveno nacistično ideologijo, politično in gospodarsko umetno konstrukto trčil

ob nekoga, in trčil bo prav gotovo in tedaj se bo brez dvoma njegovo svetništvo spremenilo v največjega grešnika.

Zaenkrat pa Nemčija za vojno še ni dovolj pripravljena. To se pravi, da so demokratične države bolj oborožene, ki bi z lahkoto vsak fašističen napad odbile. Če bodo nemški generali odločevali usodo Nemčije, tedaj se gotovo s smodnikom ne bodo igrali. A Hitler računa, da se bo poleg Italije in Japonske, še kako državo dalo pritegniti v fašistični tabor, seveda načinov je več in je najskrajnejši tudi tak, kot ga potom generala Franka skušajo vpeljati v Španiji.

RAZNE VESTI

Razstave kinematografskih del v Benetkah, ki je bila otvorjena v nedeljo, se je udeležilo s svojimi deli 17 držav.

Gabriela González, poslanca levičarske republikanske stranke za mesto Čádiz, ki je bil tudi civilni guverner tega mesta, so revolucionarji 17. julija t. l. ustrelili.

Velika nesreča se je dogodila na proslavi sv. Stefana v Budimpešti, ko je potniško letalo, v katerem se je vozilo 9 ogrskih novinarjev padlo na tla, se vžgalo ter popolnoma zgorelo. Vseh 9 častnikov je bilo tako zogljenih, da jih skoro ni bilo mogoče spoznati. Zgoreli so tudi trije piloti, ki so se tudi v letalu nahajali.

Paulo Enrico Salem, podeštat Trsta, dasi ima visoko odlikovanje, namreč Veliki križ Italijanske kraljevine, se je moral odpovedati tej časti, ker je žid.

"Le Vie dell'Aria", list ministrstva za letalstvo, poroča, da so od začetka udejstvovanja italijanskih letalcev v Španiji pa do danes, napravili ti letalci 4000 poletov, ki so trajali 9000 ur. Vrgli so na sovražne postojanke in druge vojaške predmete 1200 ton bomb in čez 70.000 stelov so oddali s strojnimi puškami, in to v boju z letali ter v bojih s sovražnimi četami.

Štirje tehniki, oziroma upravitelji rudnika ob Donu, v Rusiji, so bili obsojeni na smrt. Eden pa na 23 let ječe, ker so Trockisti in ker so povzročili v rudniku požar, radi česar je en rudar zgorel.

Na italijanski križarki "Quarto", ki je vozila ob Pollensi pri Palmi de Mallorca, se je razpočil kotel in je pri tej eksploziji izgubilo 15 mornarjev življenje.

Zračna zveza Rosario—Buenos Aires—Montevideo. V teku 6 mesecev bo začela poslovati redna zračna zveza med Rosarijom—Buenos Airesom in Montevideom. V to svrhu bo prispevala država s 12.000 pesi.

Ljudsko glasovanje v Paragvaju. V sredo se je vršilo po vsem Paragvaju ljudsko štetje, ki naj bi se s tem izjavilo, da odobrava sklenjen mir med Bolivijo ali se ne strinja s pogoji, na katerih se je sklenil mir. Ta dan so imeli svoje zborovanje tudi zastopniki posredovalnih držav, ki so proučevali bazo dogovora za določitev črte med Bolivijo in Paragvajem, za slučaj če obe državi podpisani dogovor ratificirajo. Paragvajci so povečini glasovali z "da". Pa tudi Bolivijanci so dogovor z večino sprejeli.

Na parniku "Remb II." v Trstu, je nastala eksplozija, ko je ogenj prišel v dotiko s plinom. Sedem mornarjev je bilo pri tem ubitih, dva pa sta bila ranjena. Parnik sam pa je kljub silni eksploziji zadobil le majhne poškodbe.

ob nekoga, in trčil bo prav gotovo in tedaj se bo brez dvoma njegovo svetništvo spremenilo v največjega grešnika.

Zaenkrat pa Nemčija za vojno še ni dovolj pripravljena. To se pravi, da so demokratične države bolj oborožene, ki bi z lahkoto vsak fašističen napad odbile. Če bodo nemški generali odločevali usodo Nemčije, tedaj se gotovo s smodnikom ne bodo igrali. A Hitler računa, da se bo poleg Italije in Japonske, še kako državo dalo pritegniti v fašistični tabor, seveda načinov je več in je najskrajnejši tudi tak, kot ga potom generala Franka skušajo vpeljati v Španiji.

Argentinske vesti

BOKA KOTORSKA

V DOMOVINO ODPOTOVALA
Dne 4. t. m. se je odpeljala z motornikom "Oceania" v Jugoslavijo, radi rodbinskih zadev, gospa Niča Cankar, soproga našega ministra v Buenos Airesu, gosp. dr. Izidorja Cankarja. V pristanišču se je zbralo lepo število članov jugoslovenske kolonije da so ji želeli srečno pot in skorajšnje vrnitev. Nekateri članice "Tabora" in "Prosvete" so ji poklonile tudi lep šopek cvetlic. Pozabili pa niso na svojo dobrotnico šolarji slov. šole s Paternala, ki so tudi prišli, da ji voščijo srečno pot.

TRGOVINSKI DOGOVOR MED ARGENTINO IN POLJSKO
Pogajanja za trgovinski dogovor med Argentino in Poljsko, katere se vrše že cel mesec, so že toliko dozorela, da je pričakovati, da bo ta dogovor že prihodnji teden podpisan.

ZA ZAŠČITO ZAKONOV
Senat je po kratki debati potrdil predlog stavljen in sprejet v poslanski zbornici ter ga uvrstil v zakon, po katerem ne smejo podjetja, trgovci, obrtniki, zasebne družbe in slični pod nobenim pogojem odpustiti svojih uslužbencev iz službe ker so ti stopili v zakon. Izvzeti so le uslužbenci za hišna dela. Zakon določa visoko globo za tiste, ki bi se proti temu pregrešili.

VOLITVE V TUCUMANU
Dem. stranka v Tucumanu je v nedeljo na svojem zborovanju enoglasno izbrala Simona Padrósa za kandidata na guvernerjevo mesto za volitve, ki se imajo vršiti 16. oktobra t. l. Med radikalskima frakcijama pa se vršijo pogajanja za skupen nastop, ki pa še niso zaključena ter tudi še ni gotovo, če bodo imela uspeh.

PARAGUAYCI INTERNIRANI V CORDOBI
V nedeljo zjutraj je dospelo v provinco Cordoba več paraguayskih politikov, v spremstvu policije iz Sta. Fe. Ti politiki bodo po dogovoru med paraguayskim in argentinskim zunanjim ministrom internirani v Argentini. Za sedaj bodo internirani v provinci Cordoba.

POSOJILO ZA KRITJE PRIMANJKLJAJA

Radi slabega gospodarenja pod bivšim mestnim načelnikom Vedio y Mitrem, je prišla občina Buenos Aires v zelo težak finančni položaj. Da se občino reši, ji bo vlada priskočila na pomoč. Najela b 30 milijonov posojila, iz katerega bo potem občina krila deficit. Smela pa bo denar porabiti le za najnujnejše potrebe ter za obveze, ki jih ima z avenido 9 de ulio. Nadaljno delo te avenide pa bo za sedaj ustavljeno.

VELIKE PRIPRAVE ZA PROSLAVO ZEDINJENJA

Da se čim svečaneje proslavi praznik Zedinjenja, ki bo ob enem tudi 20 letnica obstanka naše mlade države Jugoslavije, je odbor Sokola Dock Sud-Boca zaprosil vsa tujakšnja jugoslovenska društva, da bi pri tej svečani proslavi sodelovali ter je v to svrhu povabil delegate teh društev na sestanek, ki se je vršil v četrtek zvečer v prostorih Jugoslovanskega kluba, ulica Lima 411, da so se dogovorili radi te proslave. Društvo je tudi zaprosilo gosp. Mi-

nistra dr. Izidora Cankarja, da bi prevzel pokroviteljstvo na tej proslavi, kar je gosp. dr. Cankar radevolje sprejel.

PROSLAVA ROJSTNEGA DNE KRALJA PETRA II.

Sokolsko društvo Dock Sud-Boca priredi v soboto 10. sept. t. l. ob 9 uri zvečer, v poljski dvorani, ulica Billinghurst 1776 na Dock Sudu svečano akademijo v proslavo rojstnega dneva našega mladega kralja Petra II. na katero vlijudno vabi tudi brate Slovence.

TRIDESETLETNICA SOKOLSKEGA DELAVCA

Te dni obhaja Peter Capuder, načelnik Sokola Dock Sud - Boca, tridesetletnico sokolskega delovanja. Društvo Dock Sud-Boca, ki zna ceniti zasluge, ki si jih je stekel Peter Capuder v tem društvu, in da se obenem tudi dostojno proslavi tridesetletnico njegovega delovanja na sokolskem polju, je sklenilo, da se priredi družabno večerjo, da se v prijetni družbi proslavi to njegovo obletnico. Večerja se bo vršila 13. t. m. ob 9 uri zvečer v restavraciji "Biokovo", ulica Fac. Quiroga 1205 na Dock Sudu. Cena splošne večerje je \$ 2.50.

POIZVEDOVANJE POSLANIŠTVA
Kr. jugosl. poslanštvo poziva, da se zglase na poslanštvo, ulica Charcas 1705 u Buenos Airesu sledeči izseljenci:

Konjović Mate Josipov iz Sukočevca, občina Promina, kninskega sreza. Imenovan je odšel v Juž. Ameriko 1931 leta. Zadnjikrat se je zglasil 1932 leta.

Schumacher Josip iz Zemuna. Išče se ga zaradi nasledstva.

Urlič Ilija iz Drašnice, občina Markarska. Dospel je v Argentino 1928 leta. Poslednjič se je javil z naslovom: Alem 1001, Bahía Blanca.

Zabker Ivan iz Brežic. Bivališče neznano.

Kirincić Ivan iz Tribulja. Tudi naslov neznan.

Valentak Izidor, iz Črešnjava, roj. 1892 leta. V Argentino se je priselil 1928 leta. Od 1932 leta se že ni več oglasil.

Kukmarić Anton iz Pribić Gorn., roj. 1900 leta. Dospel v Argentino 1929 leta ter se je zadnjič javil 1934 leta.

Djukanović Amet iz Gusinja. Priselil v Argentino 1921 leta. Zadnjič se je zglasil iz mesta Argentina.

Suvak Ljubomir iz Sakule. Dospel v to zemljo 1926 leta. Iz Mendoza se je zadnji oglasil 1928 leta.

Mrak Franjo iz Morana, roj. 1899 leta. Njegovo bivališče ni znano.

Krcatović Ante iz Ostrovice blizu Splita. Omenjeni se nahaja od 1928 leta v Argentini, toda neznan kje. Planinšek Franc. On se drži navadno v Olavarriji F.C.S.

Mlinarić Franjo iz Selnica. Priselil se je v Argentino pred 14 leti. Poslednjič se je zglasil 1931 leta.

Križan Andrija iz Petrovca. Leta 1931 je prispel v Juž. Ameriko. Njegovo sedanje bivališče pa je neznano.

Vojković Jakob iz Duge Rese. Pred kakimi 2 leti se je javil iz Bs. Airesa.

Thierry Dražen iz Zagreba, ki se je zadnjikrat javil iz Buenos Airesa.

Benić Ivan iz Zadnjega Zvečaja, roj. 1901 leta. Dospel v Argentino

1927 leta. Zadnjič se je javil z naslovom: Madrid 1102, Dock Sud.

Garžičić Lazar iz Herecg Novega, roj. 1896 leta. Poslednjič se je zglasil z naslovom: Gral. Cerri 232, Bahía Blanca leta 1928. Navadno je delal na estanciji "Los Alamos".

Andjelković Ilija iz Prilepa. Priselil je v Argentino 1910 leta. Zadnjikrat se je javil iz Buenos Airesa 1915 leta. Star je okrog 68 let.

Kosanović Stevan iz Djurdjeveca, roj. leta 1900. Odšel od doma in prispel v Argentino 1928 leta. Zadnjič se je zglasil 1929 leta.

Kolar Ivan, katerega natančnejših podatkov ni. Imenovani dela menda nekje v mestu Santa Fe.

Če bi pa kdo od rojakov vedel za naslov od akterega zgoraj imenovanih izseljencev, je naprošen, da ga sporoči poslanštvu.

Iz Cordobe

Oče s Krasa nam piše:

Ker se mi je v naši lepi Goriški, kot ji pravimo, vzbudila želja, da obiščem sina v Argentini, sem se odločil za to dolgo pot. Moj sin je odpotoval v Argentino, kot večina drugih naših izseljencev, že leta 1928 ter se je naselil v Cordobi, ki je največje letovišarsko mesto v Argentini.

Dospel sem v Cordobo dne 26 junija. Vožnja po morju je bila ves čas zelo lepa. Vsem potnikom se je bralo veselje iz obraza in neko notranje vznemirjenje je nas prevevalo, ko smo imeli dospeti v lepo in ogromno mesto Buenos Aires. Večina potnikov so bili Italijani. Nas Slovencev je bilo samo trinajst.

Jaz sem se odpeljal z vlakom naravnost v Cordobo k mojemu sinu. Še tisti dan pa sva obiskala vse naše vaščane. Seveda ni bilo povpraševanja, kako je doma, ne konca ne kraja. Vsak bi rad vedel vse natančnosti o njegovih doma in o drugih spremembah. Zdelo pa sem je, da sem tukaj v tujini bolj na Slovenskem, kot smo doma, kajti skoro pri vseh naših rojakih sem našel Slovenski list v hiši, ki ga z veseljem čitajo.

Misliti si, kako sem bil tudi jaz vesel, ko najdem tu v tujini slovenski časopis, medtem ko pri nas na Primorskem tega nam ne dovolijo. Tu pa tam pride iz Ljubljane Jutro ali Slovencec, ki pa jih je treba precej drago plačati, iz katerih zvemo, kaj se godi po svetu in še to v luči kot konvencira izdajateljem. Drugače pa živimo popolnoma zaprti in ločeni od vsega sveta.

Prosili smo že na vse kraje, da bi tudi mi Slovenci na Primorskem dobili svoje lastno glasilo, pa vse zaman. Edino so dovolili izdajati tednik Svetogorska Kraljica, ki ga izdajajo laški frančiškani.

Razmere v naših krajih so naravnost obupne. Od decembra lanskega leta pa do aurila ni bilo nobenega dežja, tako da se je pomlad zelo zakasnila in živina ni mogla dobiti nobene pašne niti ob koncu maja. Cena sene se je naenkrat zvišala na L. 0.70 q in ni bilo niti pričakovati, da se bo cena kaj znižala. Razumljivo, da je bilo treba živino čez potrebo in v veliko gospodarsko škodo prodajati, kar je znižalo ceno živini in je bil s tem kmet dvakrat udarjen. Cena živini je padla več kot na polovico lanske vrednosti. Mladi prašiči so bili lansko leto po 160 do 180 lir glava, letos pa si jih prodal za 30 lir.

Tak je naš kmet: izerpan do skrajnosti. Tudi ne upa, da se bo mogel kdaj rešiti. Razen tega pa so davki zelo veliki in na vse pridobnine in nepridobnine. In če kmet ne more plačati davka v določenem roku, se mu ga poveča z globo ali pa

se mu v 16 dneh napove rubež. Koliko lepih posestev je šlo na boben vsled tega.

Naj navedem en primer, ki sem ga sam videl: Blizu Komna je živela na lepem posestvu žena z hčerko. Oče pa živi tu v Argentini, ki je pozabil na družino v domovini ali pa nima sredstev da ji pomaga, zato ni ničesar pošiljal domu. Nabralo se je davka za 208 lir, ki ga žena ni mogla plačati. Izterjevalna družba je odredila rubež na hišo in zemljišče, ki je bilo vredno nad 10.000 lir in se je prodalo za 1500. lir. Po treh mesecih je kupec izgnal ženo in hčer na cesto, ki sta si poiskali službe v Goricu. In takih slučajev je zelo mnogo in vsak dan več.

Lansko leto je vlada zahtevala, da morajo vsi zemljiški posestniki odkazati državi posojilo v znesku 50 lir od 1000 lir cenjenega zemljišča. Se razume, da so fašistični izvedenci zelo visoko cenili, da je država več dobila. Kmetije z 215 ha. so cenili nad 4000 lir. Kdor ni mogel plačati, je zanj založila znana generalna posojilnica v Trstu ter se uknjžila na posestvo. In poleg vsega je moral še vsak sam plačavati obresti. Če ni mogel kmet plačati dolga in morda niti obresti, si lahko vsak sam misli, kaj je nastalo. Kdor pa ima več kot 1000 lir dohodkov, mora tudi od tega plačavati 15 lir od 1000.

Pred desetimi leti si je marsikateri naš kmet izposodil za poravnavo raznih dolgov pri goriškem Montu in tudi pri banki di Verona, takozvano administrativno posojilo na odplačevanje na obroke v 25 letih. Veliko se jih je na ta način zadolžilo, a zelo redki so zmogli izvrševati svojo obveznost, vsled tega grede premoženja na kant in skoro povsod je kupila neka italijanska družba: Ente rinascita agraria iz Benetk. In kaj je s posestvi, ki jih je kupila ta ustanova, ali kakor ji pravijo Slovenci, pogrebno podjetje. Na ta posestva so se naselili italijanski kolonci z velikoštevilnimi družinskimi člani. Slovencev niso hoteli prodati, četudi bi hoteli kupiti.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Težko, da bodo Italijani mogli zdržati na Krasu, ker niso vajeni zemlji. Smešno jih je gledati, kako kopljejo z vilami in lopatami, ko je na Krasu najbolj primeren kramp. Pa jih bo že vlada podprla, ko ji je na tem, da Slovence izrine in naseli svoje ljudi.

Poznam Italijana, ki ni lansko leto, ko je bila ena najboljših letin, pridelal na 16 ha. niti toliko, da bi se bil preživel s šest člansko družino do meseca februarja. Prosil je dotično občino za podporo, ki jo je tudi takoj dobil v znesku 30 lir na teden in ker tudi s tem ni bil zadovoljen je prosil več.

Naši uboži pa, ki nimajo nekateri niti pedo zemlje, niso deležni nobene podpore. Tu pa tam dajo katereim vsakih 14 dni po 5 lir, ki pa morajo zanje takoj kupiti kruha ali pa moke v trgovini, ki jim v to svrhu izdajo izkaznico.

Italijani dobivajo od omenjenega zavoda razne podpore, živine in semenca ter razna gnojila, vendar ne morejo izhajati. Kako pa naj izhaja naš kmet, ki ne dobi ničesar, pač je zelo obložen z davki in more podpirati pritepence.

Marsikateri članek sem čital v vašem listu, ki so skoro vsi porazni, o naših razmerah. Le tu pa tam sem čital, da se je kdo tudi kaj opomogel, a to je bilo samo za trenutek, ko se je morda enkrat po dolgem času spet do sita najedel. Naša dežela je popolnoma obubožala in ni upanja, da bi se kdaj obrnilo na boljše. Dolgo smo upali in čakali na kakšno pomoč od zunaj, pa je ni in ni, dasi čakamo in upamo že dvajset let.

Franco Petelin.

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15-20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

RESTAURANT RECREO
"EL CAÑON"
Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostorci z vrto, pripravnici za svadbe. — Krogljišče.
Postrežba točna.
Se priporoča lastnik
PETER BASSANESE
JUAN B. ALBERDI y Gral.
PAZ — Buenos Aires

D. K. D. "ISKRA"
V a b i
vse slovenske in hrvatske izseljence na veliko prireditev, ki se bo vršila v nedeljo dne 14 avgusta v ukrajinski dvorani ul. 82 št. 1533, Barrio Inglés.
ODBOR

KROJAČNICA "GORICA"
Hocete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer hoste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

Obiščite
KROJAČNICO
LEOPOLD UŠAJ
KATERA VAM NUDI VEDNO
NAJBOLJŠO POSTREZBO
GARMENDIA 4947
La Paternal — Buenos Aires

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah.
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje **MARKO RADALJ**
Facundo Quiroga 1275 in 1407
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

Vesti iz organizacij

Združitev Prosvete in Tabora

V nedeljo dne 21 avgusta se vrši združitev Prosvete in Tabora ter občni zbor novega društva.

Občni zbor se bo vršil ob 4 uri pop. v društvenih prostorih Prosvete ul. Gral. Cesar Diaz 1657.

Udeležba članov obeh društev je obvezna.

ODBORA
Tabora in Prosvete

VELIKA PRIREDITEV V PRID REPUBLIKANSKI ŠPANIJI

V soboto dne 13 avgusta ob 9 uri se vrši v znani dvorani "Garibaldi" velika prireditve v prid španskim sirotam, ki jih je napravil fašizem.

Poleg drugih točk bo tudi lepa igra "El doctor Lucas Gómez". Po končanem sporedu se vrši ples.

Vstopnina moški \$ 1.50, ženske \$ 0.30.

IZ ROSARIA

IZ PROSLAVE OSME OBLETNICE USTANOVITVE DRUŠTVA TRIGLAV

Društvo Triglav si šteje v dolžnost zahvaliti se cenj. občinstvu, ki se je v nedeljo dne 7 avgusta, v tako lepem številu odzvalo našemu vabilu v proslavo osme obletnice ustanovitve našega društva. Posebno zahvalo smo dolžni Slovenskemu listu, ki nam je napravil tako lepo in brezplačno propagando. Najlepša hvala tudi č. sestri Alfonzi, za njen trud in veliko požrtvovalnost, kakor tudi šolskim otrokom, ki so se tako lepo postavili in nam prinesli toliko veselja. Vsem najlepša hvala.

Odbor.

IZ PRIREDITVE DRUŠTVA TRIGLAV

Nedelja dne 7 avgusta, je dan, ki nam bo ostal v neizbrisnem spominu.

Vedel sem že vnaprej, da se bom tam naužil nedolžnega veselja, katerega nam morejo nuditi edino le otroci, nedolžni, ki še ne poznajo zavisti in sovraštva sveta. Otroci, ki so ogledalo naše mladosti, in nam vsem vsaj za hip oživijo naše mladostne spomine ter nam preženejo moreče skrbi in nas popeljejo v deželo lepote, nas ločijo od tega laznjivega in krivičnega sveta.

Užitka je bilo več kot dovolj. In kakšnega užitka! Točko za točko so bile vse lepo podane ter so žele vsaka posebej velikega odobravanja. Posebno pa je ugajal ples s petjem "Kolo", ki so ga morali ponavljati. Tudi igra "Dve teti" je bila lepo podana.

Udeležence.

GLANSKI SESTANEK

Odbor S.D.D. Triglav vabi vse člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 14 avgusta ob 4 uri pop. v društveni pisarni ul. 1652.

Ker se bo na tem sestanku razpravljalo o važnih zadevah, je navzočnost članstva strogo obvezna.

Odbor.

ODBOR ŠOLSKEGA DRUŠTVA NA PATERNALU ZA LETO 1933-39

Na I. rednem občnem zboru Šolskega društva na Paternalu, ki se je vršil dne 12. in 19. julija, je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik Andrej Škrbec; podpredsednik Jožef Vidmar; tajnik Franc Lakner; podtajnik Kovač Jurij; blagajnik Pabor Ivan; podblagajnik Pečenko Silvan. Odborniki: Mihelj Stanko, Ličen Stanko, Pregl, računov: Baretto Stanko, Kacin Ivan.

Ožji odbor: Po pooblastilu občene.

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

ga zbora, vodi vse posle ožji odbor treh odbornikov in sicer: predsednik, blagajnik in tajnik; celokupni odbor pa se sestane po potrebi.

Ali ste že poslali svoj prispevek za slovensko šolo na Paternalu? Zapišite si, da kdor hitro da, dvakrat da. Pisma poslati na Slov. šolo, Paz Soldán 4924, Buenos Aires, ali pa na g. Franc Lakner, a/c Secc. Yugoslava, Banco Germánico, L. N. Alem 150, Buenos Aires.

ŠTORKLJA

Štorklja je obiskala Maksa Bizjak

LEPA PRILOŽNOST

Na prodaj je lepa hiša z eno sobo, veliko kuhinjo in galerijo z obsežnim zemljiščem (dva lota), ki je zasajeno s sadnim drevjem. Nahaja se pol kvadre od kolektiva, ki vozi v Pilar ali Palomar. Cena ugodna. Kdor je zainteresiran, naj ne izgubi lepe prilike. Natančna pojasnila se dobijo na licu mesta: Calle Francia 540 esq. Bm. Mitre. Caseros FCP.

MALO OCENE

Urednik "Duhovnega življenja" mi je dejal, naj bi napisal malo ocene, posebno glede vsebine v zadnji številki omenjene revije. V naslednjem bom skušal želji ugoditi, a ker je prostor v našem listu zelo omejen, bom kar mogoče na kratko povedal, kar mislim.

Oblika revije ter tehnično in grafično delo je skoro brezhibno tako, da se revija lahko ne samo primerja, marveč tudi nadkriljuje mnoge svoje tovarišice v domovini. Pisana je seveda s katoliškega in verskega stališča ter jo tudi jaz iz tega vidika ocenjujem.

Prvi in uvodni članek "Izseljenska pisma" je zelo zanimiv, saj je marsikdo izmed nas brez dvoma podobno sam doživljal in morda še doživlja. Zato čitatelj vsebino toplo občuti.

"Slovenska pesem" je zelo lepa, preprosta in zato vsakemu razumljiva. "Bog čuvaj Jugoslavijo" pa nima smisla, že samo iz tega razloga ne, ker po mojem mnenju Slovenci, Srbi in Hrvatje niso trije narodi. Za posebne narode bi jaz smatral naprimer Jugoslovane, Nemce in Italijane. Več narodov je živel pod bivšo Avstrijo. "Dekliške pesmi" pa so izliv srca v srečo.

Govor ljubljanskega škofa Dr. Rožmana je zelo zanimiv ter se takoj vidi, da škof dobro razume in pojmuje izseljensko vprašanje. Ne strinjam pa se z njim glede onih izseljencev iz prve skupine, ki bi se vrnil domov ne popolnoma s tistimi idejami, ki so jih nesli z doma. Če smejo izseljenci na vsem drugem kaj pridobiti in se česa naučiti, smejo istotako tudi v idejah napredovati. Jaz vem kakšne ideje ima škof v mislih, a niti tiste, v kolikor se jih naši izseljenci navzamejo, niso tako strašne, kot je to dokazal sam francoski kardinal Verdier.

Pismo matere hčeri je globoko in zanimivo ter dobi v njem vsak nekaj tudi za sebe.

"Kaj je sveto pismo", ni vzroka za dvom in verjetnost njegove istovetnosti, a s tem zgodovina nikakor ni v celoti zapodena in tudi svetovni problem s tem še ni rešen.

"Pismo apostola Pavla Filemonu" je zelo globoko in podučljivo pisano, posebno za tiste čase in tudi za današnje. Čeprav se ponasamo z visoko civilizacijo, bi bilo težko najti boljše primere in večje počrtvovalnosti do svojega bližnjega. Izreki pa, četudi je v njih, kar ne zanikam, veliko modrosti, so predvsem filozofija z verskega gledanja ter morejo filozofom za njihove študije tudi dandanes mnogo koristiti.

"Sto novih cerkva pariškega kardinala Verdiera" so lep prikaz versko-duševne kulture francoskih katoličanov ter obenem kažejo tudi globoko kardinalovo razumevanje za socialne težave, ki vsled neurejenosti današnje človeške družbe več ali manj tepejo ves svet. "Delavstvo potrebuje Boga, kruha in lepote" je bilo kardinalovo geslo. S tem je ugotovil, da delavstvo poleg Boga, potrebuje tudi kruha in lepote. Mnogi bogati "verniki" pa so bili mnenja in po še danes, da je Bog samo lep pripomoček za uspavanje ljudskih množic, da zvesto in počrtno služi njihovim interesom. In glej ga spaka: Ko je delavstvo pričelo tega čudnega "boga", ki so ga imeli kapitalisti popolnoma v zakupu, zapuščati, če je hotelo sebe rešiti, je takoj tudi bogatinom Bog odpovedal.

in njegovo ženo Poldo, ki živita v lastni hiši v Floridi, ter jima je podarila krepkega prvorojenca. Čestitamo!

vo rast in njegovo naravno hotenje podredila svojim določenim pravilom, ki se jih mora vsak kristjan držati, če hoče doseči večno življenje. Nič pa ni navedla, kako je treba praktično vse te vzroke razumeti. Naj pa jaz na kratko navedem nekaj primerov:

Po judovskem obredu pomeni krst obrezovanje, saj je bil Jezus tudi obrezan, to je, da vsakemu možkega spola obrežejo kožico na spopolnilu in tako krščujejo Judje še dandanes. To krščenje ima seveda svoj zdravstveni pomen, kajti v tistih časih, in menda mnogi tudi še dandanes ne samo med Judi marveč tudi med nami, so se vode zelo bali in se niso nikoli kopali. Zato so bile vsled nesnage razne kužne bolezni zelo razširjene. Zato so uvedli prej omenjen krst. Jezus pa je šel z Janezom v reko Jordan se kopati ter dal obenem zgled, ki naj bi ga tudi drugi posnemali. To je bistveni pomen krsta nove zaveze. Cerkev pa je vso reč spravila v sklad z vero.

Zakon pomeni pogodbo za skupno življenje med možem in ženo. A če ta pogodba nima naravne vezi, ki ji pravimo ljubezen med fantom in dekletom, bi bila taka pogodba brez resnične podlage in zato tudi po naravnem zakonu neveljavna. Ker pa je cerkev ugotovila dovolj praktičnih razlogov, da more zakon enkrat sklenjen ostati do smrti neločen, ne da dovoljenja za razporeke. Zato naj se mlada človeka spoznata pred poroko, če sta eden za drugega ali ne. To pa je vsaj onim, ki se jim zdi, da so nesrečno izbrali, zdi vedno nemogoče. Vlačuge Jezus ni sovražil, marveč jih je samo pomiloval. In so res pomilovanja vredne, kakor tudi tisti, ki te nesrečnice izrabljajo. Kako je Eva v raju ponudila "jabolko" Adamu, tudi veste. Da bi ju pa zato Bog pognal iz raja, nemore biti res.

Spoved po katoliškem obredu, je vpeljala cerkev šele dolgo potem na tridentinskem zboru. Kristus ni zahteval osebne spovedi, marveč take, kako bi rekli, naprimer, kot če bi katero naših društev izključilo vsled slabega obnašanja ali kakršnega koli kršenja društvenih pravil, katerega svojih članov iz svoje srede, ali ga samo javno pokaralo, in bi ga ne sprejelo v svojo sredo toliko časa, dokler bi se svoje napake ne skesal in jo skušal popraviti. "Katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni, katerim jih zadržite, so jim zadržani."

Cerkev pa je tudi dober psiholog, zato ve, da ima vsak človek rad prijatelja, ki mu potoži o svojih težavah in veselju, zato hoče biti tak zvest prijatelj vernemu ljudstvu. Preprosti ljudje, kot so mi zatrjevali, se res čutijo nekako olajšane po spovedi, kar je povsem razumljivo, če verjamejo, da so božji služabniki njih največji prijatelji. Tudi jaz duhovnikov ne sovražim, celo visoko spoštujem in cenim nekatere, a k spovedi ne hodim. Svoje težave pa bi izpovedal duhovniku in ne duhovniku, če bi ga smatral zaupanja vrednega. Pri spovedi pa se po mojem mnenju največ laže. Sicer pa po mojem mnenju vesten in nekoliko razumen človek ne more greha kar tako napraviti. Zato tudi vztrajam na stališču, da če se hoče ljudstvo v resnici poboljšati, se more predvsem izobraziti.

Sveta maša je osredotočenje misli vernikov k skupnemu Bogu, kar ima seveda zelo utemeljen namen in pomen. Prav tako bi se moralo ljudstvo večkrat in ne samo na prvega maja in morda še takrat ne, zamisliti v svoj položaj, pa bi bilo na svetu marsikaj drugače.

Maziljenje tudi ni brez podlage, kar se da takole sklepati: če je bil kdo izmed vas kdaj bolan, je gotovo

Naznanjam da sem otvoril

GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom.

Cene zmerne.

Priporoča se cenj. rojakom

IVAN GAŠPARIŠIČ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

LIMA 1217, I nadstr.

U. T. 23, Buen Orden 3399

Buenos Aires

želel onih ljudi blizu, ki jih je najraje imel. Jaz nisem bil še nikoli bolan, vendar se mi zdi, da bi bilo tako. Enkrat pa sem bil obiskal prijatelja, ki je zelo bolan daleč od doma v tujem mestu ležal v bolnišnici. Ko me je zagledal in sem ga nalahko pobožal po razgretem licu, je dejal, da mu je kar nekam odleglo.

Kar se tiče telesa po smrti, je okus posameznika. Vendar jaz zase želim po smrti v zemljo, najraje v domačo zemljo. Morda zato, ker sem doma s kmetov, ker se ne drenjamo kot po mestih in sem tudi v življenju večkrat rad sam zase, bi tudi po smrti raje počival kje na samem.

Kar se tiče odgovora na članek v S. L. Malo zgodovine, ne najdem nobene utemeljitve, ki bi spodbilo protislovno kombinacijo, ki jo je objavil član Prosvete, ki se tudi ni ničesar sam zmisllil, marveč je samo citiral nekaj odstavkov iz Slomškove knjige in objavil v S. L. del Bednarikovega članka prej objavljenega v D. Z. Seveda ni nobenega dvoma, da je Slomšek poleg slabega napravil še več koristnega za slovenski narod. Če cerkev ni odgovorna za socialni red v državi, potem tudi ni njena naloga, da se postavi na stran izkoriščevalcev, če se že neče potegniti za izkoriščane, marveč je ostala lepo nevtralna. Jaz se tudi strinjam s tem, da je razvoj človeštva in njegovo blagostanje mogoče doseči le z razumom in mirnim potom, a včasih je potrebna tudi pest, kot na primer ta čas v Španiji in po svet prav kmalu imel krvavega oprarka tudi z po fašistovski organiziranimi narodi, če ne bo preje prišlo spoznanje. — Kako trenutno papežu ali kakemu škofu najbolj kaže, ni v Kristusovem smislu, kajti če bi bil on na tisto gledal, bi ga tudi ne bili križali. — Papeževе okrožnice so res znamenite, a predvsem je treba dejanj in ne samo besed. — Da škof Slomšek ni izkoriščal ljudstva za svoje osebne koristi, je čisto točno in tudi član Prosvete tega ni trdil, a ga je izkoriščala dunajska degenerirana gospoda, česar je škof dobro vedel in zato ne bi smel grajati ljudstva, ki se je dvignilo zoper svoje tlačitelje. — Primorsko ljudstvo je danes narodno, kulturno, gospodarsko in tudi versko tako tlačeno, da si je komaj misliti mogoče. Čeprav je naše ljudstvo v veliki manjšini, se odločno bori za svoje pravice, kajti boljša je smrt v borbi za svobodo nego življenje v suženjstvu. — Zakaj Primorskemu ljudstvu ne dajo slovenskega škofa. Hvala Bogu, če bo šlo tako naprej, ga po zaslugi cerkve in fašizma, kmalu ne bomo potrebovali.

S tem zaključujem mojo oceno, ki je sicer zelo pomanjkljiva, vendar sem povedal kar se v tako kratkih stvkih povedati da, vse tako kot jaz mislim. Duhovno življenje pa priporočam vsem našim izseljencem, ki naj ga naročijo tudi svojim domov, s čemer jih bodo brez dvoma zelo razveselili.

J. K.

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

— Ne pozabi GARAY 3910 —

telefon 61-5384

BUENOS AIRES

Slovenci doma in po svetu

"Pane dell'Impero" tudi v Julijski Krajini

Tudi po naših krajih v Julijski Krajini so morali pričeti jesti nov enoten kruh, ki ga je predpisala italijanska vlada s posebno odredbo. Kruh vsebuje 20% raznih drugih zmletih primesi, kot suhega sočivja, zlasti fižola, riža in koruze. Kakor vsaka novost, je tudi ta našla mnogo nasprotnikov, zlasti med prizadejanci, ki morajo ta kruh jesti, medtem ko skušajo uradno ljudi prepričati z znanstvenimi ugotovitvami, da je ta kruh boljši, zlasti pa redilnejši, kot pa običajni. Kruh ima posebno barvo, posebno pa se pritožujejo, da ga je težko mesiti in peči. Tak kruh je predpisan za vso državo in se imenuje "pane dell'impero" — "imperialni kruh". Enoten kruh so uvedli zaradi obetajoče se slabe žetve in pa gospodarske politike režima, ki skuša kriti vse potrebe iz lastnega, da mu ne bi bilo treba ničesar kupovati v inozemstvu. V teh naporih pričakuje pomoč od vseh državljanov.

Pomanjkanje mesa na Krasu

Na Krasu v Julijski Krajini se opaža v zadnjem času precejšnje pomanjkanje mesa in ga čisto celo za denar ni moči dobiti. Zaradi krize je predvsem moralo izredno mnogo mesarjev zapreti mesnice. Tako so n. pr. na gornjem Krasu samo tri mesnice in sicer v Komnu, Nabrežini in Proseku. Kdor je daleč od tu, si niti za denar ne more čisto privoščiti mesa, kar zlasti občutijo učitelji in drugi nameščenci po oddaljenih vaseh.

Prihranki goriških delavcev v Vzhodnji Afriki

Prihranki delavcev, ki delajo v Vzhodni Afriki (Abesiniji) in ki so doma iz Goriške, so znašali pretekli mesec (junij) skupno 79.978 lir. Skupno so do sedaj ti delavci poslali domov od svojih prihrankov vsega 4.511.363 lir. Večina teh dela na cestah, ki jih grade v Abesiniji ter pri drugih javnih gradbah. Kljub zaščiti pa je delo zelo težko, zlasti z ozirom na podnebne razmere in malo kdo ostane še v Afriki potem, ko mu je iztekla pogodba. Večina se jih takoj vrne domov.

SLAVNOSTNA OTVORITEV PLANINSKE KOČE NA KANINU

Prenovljena planinska koča na Kaninu v Julijski Krajini je bila preteklo nedeljo odprta z večjo planinsko svečanostjo, kateri so poleg članov planinskega društva prisostvovali tudi zastopniki vojaštva in fašistične stranke. Med proslavo je besnela burja in vihar, nato pa je začel naletavati sneg. Tako se je ta koča odprla v "pravem planinskem in naravnem raznih govornikov. Kanin je zelo lepa izletna turistična točka. Koča leži na višini 1810 metrov.

NAGRADA ZA DVOJČKE

800 lir nagrade je dobil Ernest Gregorič iz Bukovice pri Gorici kot posebno priznanje od Mussolinija, ker mu je žena porodila dvojčke.

ŠE ENA NAGRADA ZA DVOJČKE

800 lir nagrade je dobila družina Andreja Rutarja iz Tolmina, ker je dobila zdrave dvojčke.

Težka nesreča v istrskem rudniku

V soboto, 16. julija se je pripetila v istrskem rudniku Raši pri Labinu težka nesreča, ki je zahtevala 7 žrtev. Eksplozija, ki je nastala v rovu, je zatrpala okno in sta pri tem našla smrt dva rudarja, dočim jih je pet odneslo zelo težke poškodbe. V rudniku dela okoli 7—8000 ljudi in so varnostne mere zaradi izredne in pospešene eksploatacije rudnika nezadostne ter so nesreče na dnevnem redu. Pred vojno je ta rudnik zaposloval kvečjemu 1000 ljudi, sedaj pa je vlada zgradila okoli njega pred letom celo mesto.

Trst se pripravlja na Mussolinijev obisk

Mussolini je obljubil tržaškemu prefektu, ko ga je ta obiskal, da bo v septembru obiskal Trst. Ta vest je zelo razveselila tržaške nacionaliste in fašistično časopisje jo je prineslo na prvem mestu čez celo stran. Že sedaj so se pričeli za ta sprejem pripravljati, predvsem zaradi tega, ker hočejo poudarjati velik napredek Trsta pod fašističnim režimom ter velik politični pomen tega obiska za vso Italijo. Pri tem pa tudi poudarjajo dejstvo, da je Trst zgubil po vojni vse svoje zaledje. Vsekakor je jasno, da bodo tržaški fašisti privedli Mussoliniju, če bo ta prišel, sprejem, kakršnega Trst še ni videl.

Nove železniške proge v Julijski Krajini

Iz "Istre" razberemo, da je Državni inšpektorat za železnice in druge prometne proge v Rimu izdal statistiko o prometu ter zemljevid o obstoječih prometnih progah, kakor tudi o onih, ki se imajo v bližnji bodočnosti graditi. Tudi v Julijski Krajini se bodo gradile. Med drugim je v načrtu proga med Trstom in Reko, ki bo prometno razdaljo znatno skrajšala. Nova proga se bo od dosedanje odcepila pri Herpeljah in se bo zopet združila z njo pri Sapljah. Zaradiboljšanja zveze med Puljem in Rimom se bo na Krasu gradila spojna proga, tako, da ne bo treba več z vlakom do Trsta in od Trsta zopet naprej proti Rimu. Proga bo spajala Herpelje z Občinami in bo tekla skozi Padriče, Trebče in Bane. Tukaj bodo v prometu lahki vlaki, bolj podobni tramvajem. Obratovali bodo v krajših razdobljih. Na Goriškem obetajo prav tako nove proge, in sicer bodo nadaljevali vipavsko progo proti zapadu. Pri Gradški bodo zgradili železniški most, s čimer bo napravljena železniška zveza med Gorico in furlansko nižino ter med obema bregovima Soče.

OBČINA MILJE ZA NOVO ŽUPNIJO

Občina Milje pri Trstu je darovala 60.000 lir kot dotacijo za novo župnijo, ki naj bi se ustanovila na Škofijah. Ta dotacija seveda še ne bo zadostovala. V Srednjih Škofijah na cesti med Trstom in Kopro, ki spadajo pod župnijo na Rižani in pod občino v Miljah, je bila pred leti pozidana nova cerkev na mestu stav. Mateju. Ta naj bi bila nova župna zelo skromne cerkvice, posvečena na cerkve, kateri naj bi se pridružile tudi Srednje in Zgornje Škofije, ki spadajo doslej pod župnijo v Dekaniji. Prebivalstvo ne kaže zanimanja za ta načrt, ki so ga zamislili ljudje, ki ne hodijo v cerkev.

Cerkvena dela v naših krajih

V Knežaku prezidavajo cerkev, ki bo precej povečana. Delo je v polnem teku. Tudi v Matenji vasi so začeli s popravom cerkve. Tam so tudi obnovili podružnico v Rakitniku. — V Kortah pri Izoli nameravajo poslikati cerkev na fresko. Slikal bo franciškanski umetnik Pittscheider. — V Sežani je občina prebelila cerkev. Pri tej priliki so nad glavnim vvhodom odstranili slovenski napis "Glej božje bivališče", ki ga bodo baje nadomestili z latinskim. — Romarska cerkev na Sv. Višarjih je letos dobila nov močan harmonij namesto dosedanega, ki je bil prešibak. V Sv. Križu pri Trstu tudi prenavljajo cerkev, ki je bila že res potrebna. — V Lindaru v Istri so skušali škodovati duhovniku s tem, da so na neko drevo v vasi ponoči izobesili jugoslovansko zastavo. Takoj drugi dan so prignali komisijo, ki je skrajša smatrala kot nekaj naravnega, da je duhovnik tega kriv. K sreči je po nekih očividnih prišlo na dan, kdo je pravi krivec. Ženska, ki je naredila jugoslovansko zastavo z namenom škodovati duhovniku, je postavljena pod policijsko nadzorstvo.

Rekvizicija žita v Italiji

Žitni pridelek v Italiji je letos postavljen pod rekvizicijo. Vsak posestnik mora pod kaznijo naznaniti množino pridelka in sme obdržati za domačo rabo 250 kg na osebo, ostalo pa mora izročiti državnim žitnim skladiščem po enotni ceni.

Locatelli ima v Cerknem spominski steber

V Cerknem so postavili 25 m visok steber v spomin Andreja Locatella, letalca, ki je padel v Abesiniji, ko so letalce Abesinci nenadno napali, letala uničili, letalce pa pobili.

ZGRADITEV VINSKE KLETI V SV. JANI

Veliko zadržno vinsko klet bodo zgradili v Sv. Jani ob Plješevici. Blagoslovili so že temeljni kamen. Za tankajšnje vinogradnike, ki jih ni malo, pomeni ta akcija velik napredek in velik pomen. Delež so vplačali vsi zadržniki, večjo podporo pa sta naklonila ban savske banovine in kmetijski minister.

Angleško sredozemsko brodovje v jugoslovanskih lukah

Izredno svečan sprejem je pripravil Split angleški vojni mornarici, ki je obiskala naša pristanišča in bo ostala v njih mesec dni. Prvikrat se je zgodilo, da je priplula v naše vode vsa angleška sredozemska mornarica. — 22. VII. doopidne ob devetih je priplul v Split in druga dalmatinska pristanišča oddelek angleške vojske v Splitu, Šibeniku, Tivatu, Korčuli, Dubrovniku, Hvaru, Kotorju, Makarski in Crikvenici. Z vsodemozemsko mornarico je prišel tudi poveljnik admiral Dudley Pould, Angleži bodo gostje pri nas mesec dni. V Splitu se je zadržala admiralska ladja "Warspite" z rušilecem "Aberdeenom". Admiralska ladja ima 31.000 ton. V Splitu se že nahaja angleški konzul v Sarajevu, ki se je udeležil slovesnega sprejema. Admiral Dudley je obiskal tudi Plitvička jezera, kjer je lovil kot strasten ribič postrvi.

ZENAČENE CENE BENCINA

Cene bencina v vsej državi bodo morale biti enake s cenami v Beogradu. Tako odreja novi pravilnik o nadzorstvu in ureditvi prodajnih cen mešanice bencina z alkoholom v zvezi z znižanjem uvozne carine za surovo nafto za industrijske čistilnice v naši državi. Cene, enake beograjskim, bodo morale veljati v vseh sedežih banovin, v sedežih trgovskih zbornic in v drugih krajih, glede katerih se bo sklenil dogovor z industrijskimi čistilnicami. Le v krajih, ki so oddaljeni od teh središč, bo cena nekoliko višja, za toliko, kolikor znašajo prevoznost stroški od središč.

DR. MAČEK POSETI BEOGRAD

Priprave za dr. Mačkovo potovanje v Beograd so baje že končane. Če ne bo kakšnih sprememb v zadnjih dneh, pravijo, da bo dr. Maček odšel s Beograd 1. avgusta. Tam bo ostal dva ali tri dni. Z njim bo potovalo nekaj članov vodstva SDK. V Beogradu bodo imeli nekaj konferen treh skupin združene opozicije. Prene mornarice. Številne ladje so se den pride dr. Maček v Beograd, se bo vrnil iz Vrnjačke banje Ljuba Davidovič, prav tako bo prišel te dni v Beograd tudi Aca Stanojevič iz Knjaževca, Joca Jovanović pa je že tam.

FILMSKI OPERATERJI PRIDEJO FILMAT V DALMACIJO

Operaterji češkoslovaškega filmskega podjetja "Aktualita" bodo te dni prišli iz Prage v Split z namenom, da snamejo tu nov filmski žurnal. Posebno se zanimajo za razne znamenitosti mesta Splita in bližnje okolice. Odtod bodo odšli v Trogir, Kaštel, Korčulo, na Hvar, v Dubrovnik in še v nekatere druge kraje. Snemali pa ne bodo samo zgodovinskih znamenitosti, pač pa tudi razne prizore iz življenja ribičev. Zanimajo se zelo tudi za dalmatinske narodne noše. V Dalmaciji se bodo mudili približno mesec dni.

ZASTOJ V CEMENTNI INDUSTRIJI V DALMACIJI

Cementarne v Dalmaciji preživljajo težke dni. Zaradi tega, ker je ta industrija v zadnjem času v precejšnji meri izgubila tuji trg, je delo po cementarnah v Dalmaciji skoraj zastalo, ali pa se opravlja v omejenem obsegu. Poleg tega pa se morajo te tovarne boriti še s svojim delavstvom, ki upravičeno zahteva zboljšanje svojega položaja. Pravijo, da bo tovarna cementa v Kaštel Sučurču v kratkem popolnoma ustavila delo. Delavci, ki so zaposleni v njej, zahtevajo kolektivno pogodbo, podjetje pa jim menda res ne more ustreči, ker se bori zaradi izgube tuje trga z nepremagljivimi težavami. Če bo ta tovarna ustavila delo, bo okoli 500 delavcev spet brez dela.

USTANOVITEV DRUŽBE "JUGOSLOVANSKO JEKLO"

Uredbo o ustanovitvi družbe "Jugoslovansko jeklo d. d." je podpisal minister za gozdove in rudnike dr. Bogoljub Kujundžić. Osnovni kapital družbe znaša 600 milijonov dinarjev. Do 200 milijonov dinarjev delnic bo vpisala Državna hipotekarna banka. V novi družbi se bodo združili vsi bosanski državni rudniki kakor Vareš, Breza, Ljubija in Zenica. Upravni odbor bo imel 15 članov, nadzorni pa šest. V upravni odbor imenuje minister za gozdove in rudnike tri zastopnike, po enega pa finančni, trgovinski, prometni in vojni minister, a Hipotekarna banka dva. Nova družba ima pravico proizvodnje železa in jekla, in drugih kovin, pravico prodajanja in nakupovanja rud ter pravico, da se bavi s industrijskimi, trgovinskimi in finančnimi posli.

PRIMORSKA BANSKA UPRAVA NAJELA POSOJILO

50 milij. din. posojila za javna dela je najela banska uprava primorske banovine pri Državni hipotekarni banki. Posojilo se bo izplačalo v treh obrokih: prvo leto 15 milijonov, naslednje leto 20 in, ostanek 1. 1940. Banovina bo porabila denar takole: 5 milijonov za gradnjo novih šol, enako vsoto za povečanje in izpopolnitev bolnišnic, ostalo pa vse za napeljavo vodovodov, izsuševanje močvirnih zemljišč, za gradnjo cest in za gradnjo nove palače banske uprave.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Ladijske vozne listke

za vse parobrodne družbe dobite pri nas po najnižji ceni.

K a b i n o

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno.

VPOKLICNE KARTE PO ZELO ZNIŽANIH CENAH.

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

NOVE DELNIŠKE DRUŽBE V JUGOSLAVIJI

26 novih delniških družb je bilo ustanovljenih v naši državi v prvem letošnjem polletju. Vse te nove družbe imajo osnovnega kapitala za 62,5 milijona dinarjev. Poleg teh novih je 26 delniških družb povečalo svoje glavnice za 80,8 na 164 milijon. din., a 24 drugih je zmanjšalo glavnicu za 76 milijonov na 225,3 milijona dinarjev.

BOLEZEN NA PARKLJIH IN SLINOVKA NA HRVAŠKEM

Slinavka in parkljevka se nenadno naglo širita po Hrvaškem. Uradno so ugotovili, da se je ta bolezen naselila že v 17 okrajih, 6 mestih, 113 občinah in 294 manjših krajih. Začetki bolezní so bili ugotovljeni še v 14.000 dvoriščih. Bolezen se širi tako bliskovito, da so ostali brez uspeha vsi ukrepi oblasti. Boje se, da se ne bi bolezen pojavila tudi v Zagrebu samem.

Preprečena železniška nesreča

Zaradi obilnega dežja se je vsul na železniško progo med postajama Drežnica in Raška plaz kamenja nekaj minut prej, preden bi moral privoziti vlak. Ker se je plaz vsul na ovinek, bi bila katastrofa neizogibna, kajti strojevodja ne bi mogel pravočasno videti preteče nevarnosti. Mala pastirica Marta Antić je videla zasuto progo in tekla nasproti vlaku. Z robcem je mahala, da je ustavila vlak. Potniki, ki so spoznali, da jih je mlada, deset let stara deklica rešila pred nesrečo, so jo obdarovali z denarjem in drugimi darovi. Deklece bo dobilo tudi posebno nagrado od železniške uprave.

Starec 120 let - mladenič

Nova dva zoba je dobil 120 letni Arnavt Kurtiš Muslijević iz Dolnjega Pologa pri Tetovu. V tem kraju pomniho več svojih sovaščanov, ki so dosegli izredno starost. Pred nekaj leti je tamkaj umrl človek, za katerega so rekli, da je doživel 130 let. Sedaj je najstarejši v vasi Kurtiš, ki ima 120 let. Reven mož je moral vse življenje prestati mnogo trpljenja. Vkljub vsemu temu je ostal prožen in mladeniško razpoložen, posebno od tistih dni, ko sta mu v spodnji čeljusti pognala dva nova zoba.

DR. STOJADINOVIC NA OBISKIH PO PRIMORJU

Predsednik vlade dr. Stojadinović se nahaja na Zgornjem Primorju in obiskuje razne kraje. 22. VII. je iz Sušaka z ladjo odpotoval v Bakar in na Krk, kjer je obiskal tamkajšnjega škofa dr. Srebrniča. V Stojadino včevem spremstvu so še ministri Leticia, Miletić, Stošović in dr. Novaković ter več narodnih poslancev.

POŽARI NAPRAVILI LANI VELIKO ŠKODE

Okrog 80 milijonov dinarjev škoda je bilo lani zaradi požarov in podobnih nesreč. To statistiko je izdelalo vodstvo Gasilske zajednice v Beogradu. Točno je škoda ocenjena v krajih, kjer obstoje gasilske čete, približno pa v krajih, kjer teh čet nimajo. Zanimivo je, da tudi Beograd nima svojega prostovoljnega gasilskega društva, temveč le poklicne gasilce. Gasilstvo je daleč najbolj razvito v Sloveniji, mnogo manj pa na Hrvaškem.

Direktna letalska zveza Ljubljana-Zagreb-Beograd

Direktno letalsko zvezo med Ljubljano in Beogradom je vpeljal "Aeropot" v ponedeljek 25. julija. Letalo je v ponedeljek odletelo iz Beograda ob 16.55 in je prispelo v Zagreb ob 18.25. Po petminutnem postanku je letalo takoj odletelo proti Ljubljani, kjer je pristalo ob 19. Iz Ljubljane odleti letalo vsako jutro ob 8. V Zagreb prileti pol ure kasneje, a v Beograd prispje ob 10.05. Zveza je zelo ugodna, če pomislimo, da so morali potniki iz Ljubljane do sedaj leteti preko Sušaka v Zagreb in potem šele v Beograd.

Zlato v strugi Brezničke reke

Debelo zlato zrno je v strugi Bresničke reke pri Prokuplju v Severni Srbiji našel tamkajšnji učitelj. Znano je, da reke in rečice v Severni Srbiji pogostokrat naplavijo drobce zlata, vendar pa tako velikega zrna, kakor ga je našel ta učitelj, do sedaj še niso našli. Iz tega sklepajo, da je v bližnjem pogorju, iz katerega pritokajo pritoki imenovane reke, več te plemenite rude, kajti pogorje se sestavlja iz kristalnih škriljevcev, v katerih so že dostikrat našli majhna zlata zrna. Najdba bo povzročila, da se bodo začeli za to pogorje zanimati geologi in za njimi podjetniki. Svoj čas je Geološki zavod že preiskoval vsebino in strukturo tal, pa je zaradi premajhnih kreditov z delom prenehal.

JUGOSLAVIJA BO PODARILA KITAJCEM POL MILIJONA DOZ PROTIKOLERNEGA CEPIVA

500.000 doz cepiva proti koleri pripravljajo za Kitajce v zagrebškem higijenskem zavodu. Zaradi zadnjih velikih poplav je začela med Kitajci razsajati kolera in druge nalezljive bolezni. Odbor Zveze narodov za tehnično sodelovanje s Kitajsko se je takoj obrnil na posamezne države za pomoč in prosil, naj bi v strokovnih zavodih izdelali večje količine seruma. Amerika bo podarila Kitajcem 2 milijona doz, Indokina 1 milijon, Ceylon 500.000 in Romunija prav toliko, zagrebški higijenski zavod, ki je dobil enako prošnjo od Zveze narodov, že izdeluje pol milijona doz, ki jih bo naša država poklonila Kitajcem.

IZVAŽANJE IN PRESKRBA PŠENICE

Družba je najprej poslala v Nemčijo dogovorjeno količino 5000 vagonov, šele nato bodo prišli na vrsto ostali naročniki. Prizad je do sedaj kupil šele 500 vagonov pšenice, kajti na žitnem tržišču so se pojavili poleg družbe še številni vojvodinski mlinarji, ki se hočejo dodobra oskrbeti z zalogami žita, ter liferanti za vojsko. Po vseh znakih je soditi, da na žitnem trgu še ni tiste živahnosti, kakor je običajna.

JUGOSLOVANSKI IZVOZ ŽIVINE V ITALIJO PRENEHAL

Izvoz živine iz Jugoslavije v Italijo je popolnoma prenehal 1. julija. Do tega dne so namreč naši izvozniki izrabili vse kontingente, kolikor jih je dovoljevala jugoslovansko-italijanska trgovinska pogodba. Sedaj se je naša država začela spet pogajati, da bi se dovolili naknadni kontingenti, le plačevanje tega blaga s strani Italijanov dela preglavice. Vendar pa upajo, da bodo vprašanje izvoza živine rešili še pred rednim sestankom mešane jugoslovansko-italijanske trgovinske komisije.

ITALIJANSKA ESKADRA PRIPLUVA V KOTOR

23. VII. je priplula v pristanišče v Kotorju eskadra italijanskega bojnega brodogaja, isti čas, kakor je angleško brodogaje zaplula v severna dalmatinska pristanišča. Vsi italijanski častniki na čelu z admiralom Riccardijem so odšli večeraj na Cetinje, kjer jih je sprejel in pogostil ban zetske banovine Ivanišević. Po ogledu mesta so gostje odšli spet nazaj v Kotor.

UPRAVNIK "SLOVENCA" ŠEL V POKOJ

Iz uprave "Slovenca" se je poslovil glavni ravnatelj g. Ivan Rakovec, ki je 42 let vodil vse upravne posle in spremljal rast slovenskega katoliškega tiska od prvih najskromnejših početkov do današnje višine. Dopolnil je veliko delo, zato naj svoj zasluženi pokoj v miru in polnem zdravju uživa veliko let.

TABOR SLOV. KAT. DEKLET NA BREZJAH

V nedeljo 24. julija je bil prvi tabor slovenskih katoliških deklet na Brezjah. Manifestacije se je udeležilo nad 12.000 deklet iz vseh krajev Slovenije. V nedeljo dopoldne je bila pred cerkvijo slovesna maša, ki jo je daroval knezoškof dr. Rožman. V Rušah pri Mariboru pa je bila veličastna proslava 20 letnice Jugoslavije.

PROSLAVA DVAJSETLETNICE OBSTOJA UDRUŽENJA JUGOSLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV IN BRODARJEV

V Sarajevu je Združenje jugoslovenskih železničarjev in brodarjev praznovalo dvajsetletnico svojega obstoja. Proslave se je udeležil tudi prometni minister dr. Mehmed Spaho, ki je v slavnostnem govoru poudarjal važnost železničarskega stanu in utemeljeval njegovo pravico do upoštevanja pri materijalnih dobrinah. Govoril je tudi o velikem pomenu železniškega prometa v državno obrambenem oziru in da je pod tem vidikom treba sprejeti marsikatero žrtev.

SPREJEM SLOVENSkih KATOLIŠkih ZMAGOVALCEV

23. julija ob 7 zvečer so prišli z vlakom z Rakeka naši zmagovalci slovenski fantje, ki so se nad vse častno odrezali v tekmi v Bloisu v Franciji, in sicer Jožef Hvale, Ivo Varšek in Karel Janeš, ki so si pridobili vsi trije edina darila francoskega ministrstva za vzgojo. Na kolodvoru jim je bil prideljen veličasten sprejem. Naša dekleta in fantje so bili zbrani v častni vrsti na peronu, ogromno občinstva pa je tvorilo špalir po Masarykovi in Miklošičevi cesti do fraučiskanske dvorane ter navdušeno vzklikalo zmagovalcem. Ob nepopisnem navdušenju občinstva je bil nato slavnostni sprejem naših zmagovalcev, ki so dosegli tako častna mesta v Franciji. Govorili so gg. direktor Capuder, ki je prvi izrekel pozdrave, dalje francoski konzul Remerand, prosvetni načelnik dr. Sušnik, zastopnik mestnega župana direktor Osana, zastopnik viškega fantovskega odseka Tome in končno je poročal o uspehih naših tekmovalcev njihov spremljevalec inž. Neřima. Med silnimi izrazi navdušenja je Rakoviška godba igrala državno himno, marseljsko in himno slovenskih fantov.

Kmet nehote zažgal celo vas

18. julija popoldne je streljal kmet Nemčič v vasi Polarec pri Križevcih na Hrvaškem, s staro puško, ki jo je nabijal spredaj pri čemer je uporabljal za to tudi bombaž. Ta goreči bombaž je po strehu zažgal streho sosedne hiše. Radi vetra se je ogenj hitro širil. Nad dve in pol uri je trajalo, da je prišla vest o nevarnem požaru do Križevcev, odkoder so gasilci hiteli na pomoč. Ob 9 zvečer so bili na mestu, vendar je že gorelo več kot pol vasi. Na nesrečo je vsa

vas imela le tri velike vodnjake, globoke nad 30 m, zato iz njih ni bilo mogoče črpati vode, katero so vozili z vozovi v sodih iz 1 km oddaljene vasi. Ob 10 ponoči je ogenj že strahotno divjal in ponoči je pogorelo v celi vasi 38 hiš, ostalo pa jih je le še 18. 33 družin z nad 250 člani je ostalo brez strehe in slehernega premoženja. Rešili so le živino. Škoda znaša nad 1 milj. din. Prostor na katerem je ponoči divjal požar ob istem času je znašal 200 m v dolžini in 100 m v širini. Bil je to en sam strahovit steber plamena, ki je na daleč med prebivalstvom zbuhal strah in grozo. Nesrečni kmet, ki je po neprevidnosti povzročil ta požar je zbežal. Kmetje so ga iskali, da bi ga pobili, a ga niso našli, s čemer je bila preprečena še druga tragedija.

BLED POSTAJA VEDNO BOLJ PRIVLAČLJIV

Na Bledu, ki je z vsakim letom vedno bolj obiskovano letovišče diplomatov in visokih odličnikov se mudi v letošnjem letu izredno veliko število predstavnikov jugoslovanskega političnega življenja. Številni so ministri in zlasti tuji zvezniški držav.

ZDRAVILIŠČE V ROGAŠKI SLATINI DOBIL POŠOJLO

Državna hipotekarna banka, glavna podružnica v Ljubljani, je dne 19. julija t. l. izplačala zdravilišču v Rogoški Slatini za modernizacijo njenih naprav dolgoročno posojilo v iznosu 10 milijonov din pod zelo ugodnimi pogoji, to je za dobo 15 let po 7%.

DR. MILAN STOJADINOVIC OBHAJAL 50 LETNICO

V soboto 23. julija je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović praznoval 50 letnico rojstva. Vsi domači predstavniki političnega življenja se mu k rojstnemu dnevu prisrčno čestitali, prav tako pa so po državi vsi listi s poudarkom omenili ta lepi jubilej. Prisrčne čestitke je poslal predsednik čehoslovaške republike Beneš in kancler Hitler. V Franciji, Čehoslovaški, Nemčiji in Italiji pa je tudi časopisje posvetilo temu jubileju precej pozornosti.

SPREMENBA PRI ČASOPISNEM PODJETJU JUGOGRAFIKE

Jutro z dne 23. VII. piše: V teku notranje organizacije naših časopisnih podjetij so bile izvršene v zadnjem času nekatere spremembe. Načelnik gosp. Adolf Ribnikar je izstopil iz družbe Jugografike (konsorcija "Jutra") in odložil mesto njegove poslovodje. Njegov delež je prevzela zadruga Napredni tisk.

Predstavniki izdajateljev naših listov "Jutra", "Jutra, ponedeljske izdaje" ter "Življenja in sveta" v smislu zakona o tisku bo odslej g. Stanko Virant, glavni urednik in namestnik direktorja "Jutra", predstavniki izdajateljev "Domovine" pa pooblaščenec zadruge Napredni tisk g. direktor Jožef Resner. — "Mariborski Večernik Jutra", preneha z 31. julijem izhajati v lastništvu "Jutra", odnosno Jugografike ter ga prevzame s 1. avgustom kot lastnik in izdajatelj nov konzorcij pod vodstvom g. Adolfa Ribnikarja.

Rudolf Hess na zborovanju v Celovcu

24. julija je prišel na veliko zborovanje v Celovec na Koroškem hitlerjev namestnik Rudolf Hess, kateremu so priredili veličasten sprejem. Njegov govor so prenašale vse nemška radijske postaje in kratkovalovne postaje namenjene Južni in Severni Ameriki in Vzhodni Aziji in Južni Afriki. Zaradi tega so bile prepovedane na Koroškem vse druge prireditve in napovedani slovenski dan v Globasnici je bil preložen na 31. julij. Z državno uredbo so bile v Avstriji ukinjene vse zasebne šole, s čemer so hudo prizadete vse verske šole.

MODERNIZACIJA BOLNIŠNIC

Na prošnjo banovine je ravnateljstvo osrednjega urada za zavarovanje delavev dovolilo banki upravi posojilo 43 milij. din za dobo 25 let. Banska uprava bo denar porabila za graditev in modernizacijo svojih bolnišnic. Poosjilo se bo obrestovalo s 6%, odplačevalo pa v polletnih obrokih, s tem denarjem bo na novo zgrajena banovinska bolnišnica v Murški Soboti, povečane in modernizirane pa bodo bolnišnice v Mariboru, Celju, Brežicah, Slovenjgradu, Ptuj in Novem mestu. Modernizirani bosta tudi hiralnici v Gornji Radgoni in v Vojniku.

ZASTOPNIKI KATOLIŠKE AKCIJE IZ LJUBLJANE PRI PAPEŽU

Zastopniki dijaške Katoliške akcije iz Ljubljane so bili sprejeti pri sv. očetu, kamor jih je popeljal prevzvišeni škof dr. Rožman. Sv. oče je ob tej priliki spregovoril nekaj lepih načelnih besed o Katoliški Akciji, pohvalil je katoliško gibanje med Slovenci in se silno laskavo izrazil o Jugoslaviji in njeni bodočnosti. Ob koncu je vsem navzočim, njihovim domačim, narodu in državi podelil svoj blagoslov.

ZLATKO BADEL
Calle Agüero 2151
U. T. 44 - 3317 BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POŠLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

* * *

STARA

SLJIVOVICA

BADEL

UVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

* * *

PELINKOVEC

BADEL

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

ZANIMIVOSTI

Štiri ameriške milijonarke

Celih 210 milijard dolajev, kar pomeni 70% vsega zasebnega premoženja v Združenih državah severne Amerike, je v rokah žensk. V tem so vštete tudi velikanske zavarovalnice, ki so pri ameriških zavarovalnicah pripravljene za bogate Američanke, če bi jim umrl mož. In ker Američan zaradi svojega naglega dela navadno hitreje umre kakor žena, je v Ameriki nenavadno veliko bogatih vdov in dedin. Evropci se navadno čudimo, koliko moč imajo ameriška ženska društva. Glavni vzrok je pač v tem, da so ženske bolj bogate kakor pa moški. Američanke so svoje ogromno premoženje navadno podedovale.

Edina izjema od tega pravila je "wallstreetska čarovnica" Mrs. Hetty Green. Ta je svoje orjaško premoženje 67 milijonov dolarjev sama zaslužila zgolj s špekulacijami na wallstreetski borzi, zaradi česar ji tudi pravijo čarovnica. Tako premoženje je zapustila ženska leta 1916, ko je umrla.

Postala pa je tako nekaka prababica cele dinastije bogatih Američank. Njena hči Silvija se je leta 1909. omožila s pravnikom milijarderja Janeza Jakoba Astorja, Mat. Astorjem Wilksom. Tako so se podedovani milijoni sami po sebi obetno pomnožili. Dandanes Mrs. Wilks živi, dasi silno bogata, sama zase. Po smrti svojega moža, ki je umrl pred 12 leti, se je umaknila v "skromno" stanovanje 11 sob. S seboj ima le najljubšega psa volčje pasme ter nekaj poslov. Otrok nima. Njeno edino razkošje je, da ima svojega telesnega detektiva, ki jo varuje in spremlja na vseh sprehodih. Vendar ni nobene nevarnosti, da bi jo kak razbojnik zaradi odkupnine ugrabil, ker nikomur ne pride na um, da bi stara ženska v starinski

obleki in s staro torbico v rokah bila med najbogatejšimi ženskami sveta.

Druga močno zanimiva milijonarka pa je gospa Cromwell. Njen oče se je pisal James B. Duke ter je bil tobačni kralj. Dasi je dobrodušnim namenom zapustil 100 milijonov dolarjev, je hčeri še vedno ostalo 60 milijonov, tako da ima za vsak dan na razpolago nič manj ko 8000 dolarjev. Ženska, ki se je poročila z nekim Crompello, zna seveda dobro upravljati. Na otočju Honolulu na primer gradi imenitno hišo, ki bo veljala en milijon dolarjev. Jedilnica te nove hiše bo stala na morskem dnu. Ko bodo njeni povabljeni sedeli pri obedu ali pri črni kavi, bodo skozi debele steklene stene ob električni rasvetljava lahko gledali zunaj morske pošasti, ki se bodo vozile mimo jedilnice, ne da bi seveda mogle notri.

Brez dvoma najzanimivejša milijonarka severne Amerike je Ana Malone, ki je Zamorka. Tudi ta si je svoje milijone sama zaslužila. Kakor znano, je stara želja vseh črnecov, da bi bili beli. Ana Malone, ki je danes stara komaj 30 let, je začela s to željo svojih soplemenjakov delati kupčije. Sprva je bila delavka na neki bombažni plantaži v državi Luizijana. Tudi ona je sanjala o beli polti, gladkih laseh in ozkem nosu. Iz te sanjarije je šla na delo ter je iznašla tako spojko, ki stisne široki zamorski nos ter ga nazadnje naredi ozkega. Nato se je lotila kemije ter poskušala, kako bi črno zamorsko barvo spremenila, če ne že v doela belo, pa vsaj bolj svetlo. To se doslej še ni posrečilo, pač pa je iznašla nekako sredstvo, ki z njim Zamorci mažejo svoje kodraste lase, da postanejo bolj voljni in gladki. Ona je tega vesela, še bolj pa je vesela milijonov, ki ji teko v žepu.

Tank - moderno orožje

Po čudežu na Marni, kjer se je francoski vojski posrečilo ustaviti nalet milijonske nemške vojske proti Parizu in ji zadati udarec, od katerega si ni nikoli več prav opomogla, je bil na zapadnem bojišču konec premikalne vojne. Fronta se je pričela pogrezati v zemljo. Nemška in francoska vojska sta se zakopali v strelske järke. Pred strelskimi jarkovi so vzrasle v teku tednov skoraj neprenehne žične ovire, ki so onemogočale neposredne naskoke nasprotnih oddelkov.

Potek vojnih operacij pri katerih so pri napadih na strelske järke izkpravale cele divizije, preden so sploh dosegle prve žične ovire, je pokazal, da bo treba za zlomljenje odpora nasprotnika, zaklonjenega v strelskih jarkih, uporabljati nove metode. Nosilec te nove metode naj bi bila artiljerija, ki naj s koncentričnim ognjem razruši žične ovire ter razdene utrjene strelske järke. Iz te naloge se je tudi porodila taktika moderne materialne vojne, pri kateri ima odločilno besedo artiljerija, ki je po deset, štirinajst in več dni zasipala z bobnajočim ognjem sovražne postojanke, tako da bi morala po vseh človeških računih preorati vse v poštev prihajajoče zemljišče. Izkušnje pa so pokazale, da prenese borec, ki se zaveda dolžnosti, več, kakor vsi topovi, jeklo in beton.

Zatorej so pričeli vojaški strokovnjaki resno premišljevali o novem sredstvu, ki naj omogoči predor so-

vražne utrjene linije v taki obliki, da sovražnik ne bo več utegnil zgraditi novo obrambno črto. S to mislijo se je pečal že dolgo pred svetovno vojno avstrijski poročnik Burstyn, ki je izdelal načrt za oklopni voz, ki bi se z motornim pogonom lahko pomikal po bojišču, prevozil strelske järke in podiral žične ovire. Opremljen naj bi bil z orožjem za pešadijsko borbo. Njegovi načrti so ostali v arhivu avstrijskega vojnega ministrstva, enako tudi načrti, ki so bili leto pozneje predloženi nemškemu vojnemu ministru in leta 1913. angleškemu. Starim komisarjem v vojnih ministrstvih so se zdeli vsi ti načrti plod bolne domišljije in taki oklopni vozovi v naprej na smrt obsojene žrtve sovražnega topništva.

Na to misel se je povrnil že oktobra l. 1914. angleški major Swinton, ki je izdelal na podlagi izkušenj iz burske vojne, ko so prepelavali težke topove s pomočjo gosenic na kolesih, načrte za oklopni avtomobil na gosenicah, ki bi lahko rušil žične ovire in gazil čez strelske järke. Ta svoj izum je krstil s "uničevalcem strojnici". V angleškem vojnem ministrstvu njegovega načrta niso sprejeli s posebno pozornostjo. Pač pa ga je z veseljem pozdravil takratni prvi lord angleške admiraltete Winston Churchill ki z njemu lastno spretnostjo duhovito popisuje v svojih spominih kako se je takoj vdel in napisal ostro pismo vojnemu ministru in ga pozval, naj Swintonov načrt takoj preizkusi v praksi,

dokler se na kaj sličnega ne spomni-jo Nemci. Ker je pričakoval, da bo naletel na gluha ušesa, je isti čas tudi sestavil poseben odbor v področju podrejene mu admiraltete in mu naročil, naj takoj prične z gradnjo "suhozemskih križark".

Major Swinton ni odnehal. Naposled se mu je posrečilo prepovoriti poveljnika angleške vojske na zapadni fronti generala Frencha, da je s posebnim pismom priporočil ministrstvu vojske in admiralteti, naj pričeta izvrševati Spintonove načrte. Med tem je bil v Londonu osnovano ministrstvo za strelivo, ki je prevzelo tudi izdelovanje orožja. Med drugim je vzelo v svoje okrilje tudi odbor admiraltete, ki se je bavil z načrti zgraditve "suhozemskih križark". Odbor so prekrstili v odbor za graditev "tankov". Besedo tank so vzeli zaradi nemške špijonaže, ki naj bi mislila, da pripravlja odbor motorna vozila za prevoz vode na bojišče.

Prvi angleški tanki so bili zgrajeni v prvih dneh leta 1916. Prvič so nastopili 2. februarja 1916 pred izbrano publiko sestavljeno iz članov angleške vlade in najbolj odličnih angleških vojaških strokovnjakov. Uspeh prvega nastopa je bil tako zadovoljiv, da je vlada naročila takoj izgraditev 100 tankov. Isto časnno je bila osnovana tudi posebna formacija za novo orožje, nazvana "Težki oddelek kora strojnici". Poveljstvo je prevzel major Swinton. Oddelek je takoj štel okoli 700 mož sestavljenih po večini iz tehnikov, šoferjev in strelcev za strojnice. V kratkem je bil oddelek razdeljen na 6 čet, katerih vsaka je imela 25 tankov. Vsega skupaj je naposled bilo 184 častnikov in 1610 mož.

Največja nada, ki so jo polagali Angleži v novo orožje je bil sistem premikanja "suhozemskih križark" s pomočjo gosenic. Omogočile so tanku prekoračenje do 2 in pol metra širokih jarkov in vzpenjanje po vzpetinah. "Gošenice" so bile členki premikajoče se neskončne verige, ki je imela samo nalogo skrbeti za premikanje vozila, ne pa obnem tudi nositi njegovo težo. Orožje je bilo nameščeno v obstranskih oklopnih stolpih. Že prvi tanki so se delili v dve skupini. Prvo so tvorili "moški" tanki, ki so imeli po dva oklopna stolpca z dvema 5 cm brzostrelnimi topovima in tremi strojnici. Drugo skupino so tvorili "ženski" tanki brez topov, oboroženi samo s petimi strojnici. Prvi angleški tanki so imeli še posebne jeklene repe, ki pa so bili izpostavljeni vsem mogočim poškodbam.

Voznja s prvimi tanki ni zahtevala samo moč dobrih želodcev, nego tudi velike zdržljivosti. Na vseh krajih je primanjkovalo prostora. Ljudje so bili stisnjeni, kakor sardine v skatli. Zrak je bil segret do neznošnosti, prenasičen s strupenimi plini in s smrdom oljnih izparin. Poleg tega so imeli prvi tanki še svoje re-

zervoare bencina zunaj oklopa, da jih je bilo zelo lahko zažgati. Posebno pa so trpeli še šoferji, od katerih si je cela vrsta polomila rebra, prečen je sploh videla bojno polje.

Prvi tanki so bili dolgi 8 m, široki do 3 m in visoki do 2,7 m. Povprečna teža je znašala 28 ton. Jekleni oklop je bil debel do 12 mm in je čuval posadko pred streljo iz pušk in strojnici in pred šrapnelskimi kroglicami. Takoj po nastopu prvih tankov pa so že uvedli Nemci v svoji vojski posebne težke protitankovske strojnice, ki so z ostrimi jeklenimi kroglicami prebijale oklope tankov. Na ravnem površju so se pomikali tanki z brzino do 8 km na uro. V razitem in od granat preoranem bojnem polju pa so prevalili do 30 metrov na minuto.

Vsekakor so lahko Angleži ponosni na to, da se jim je posrečilo, kljub izborni nemški vohunski službi prikriti nastop tankov do prve uporabe na bojišču. Taktični načrt za uporabo tankov pri vojnih operacijah je izdelal major Swinton, ki jih je označil kot "stroj za podporo pehoti pri prodoru skozi žične ovire in uničevanju utrjenih postojank s strojnici". V smislu teh taktičnih navodil je bil tank prvenstveno zamišljen kot uničevalec strojnici, ki so ravno v prvih letih svetovne vojne doela preobrnile svo dotedanjo taktiko. Tank je bil smrtni sovražnik strojnici s svojimi topiči in zaščitnimi strojnici, skritimi za jeklenimi oklopi, enako pa tudi s svojo težo, s katero je brez prizanašanja rušil utrjene postojanke z vzdanimi strojnici. Njegova slaba stran je bila v prvi dobi razvoja, da ni mogel prekoračiti z vodo napoljenih jarkov, v katerih je bilo nad pol metra vode ali blata. Prav tako je bil ranljiv od granat lahkih pehotnih in poljskih topov kakor tudi za kose granat, če so ga slučajno dobro zadeli. Zaradi tega je major Swinton predvidel v svojem pravilniku o uporabi tankov prvenstveno uničenje vsega topništva s pomočjo bobnajočega ognja napadalceve artiljerije. Swintonov pravilnik za taktično uporabo tankov je predvideval nastop vsaj 100 tankov na enem mestu. Med slehernim vozilom naj bi bila razdalja do 80 m, ki bi jo morala kriti za tanki napadajoča pehota. Na ta način bi bilo mogoče po Swintonovi zamisli predreti sovražno fronto v širini kakih 7 km.

Sprva so mislili tanke poslati v boj v trdi noči. Taktične vežbe pa so takoj pokazale, da izgubi pehota v noči sredi bojnega polja le prena-glo vsak stik z napredujočimi vozili. Poleg tega se je pokazalo, da je šoferjem skoraj nemogoče v temi voziti v pravilni v naprej določeni smeri preko bojišča, razrovanega od granat. Zaradi tega je bila določena kot najprikladnejša za operacije s tanki prva zora. Tanki so morali v prvi zori sami prekoračiti dve tretjini zemljišča med postojankami obah vojsk, nakar jim je imela slediti napadajoča pehota. S tem se je hotelo prepustiti tankom rušenje od toopvskega ognja še ne razbitih žičnih ovir pred sovražnikovimi jarki. Ko bi sklenjena vrsta napadajočih tankov dospela do prvih sovražnih jarkov, bi se morali razdeliti. Določeno število tankov je bilo odrejeno za to, da se ustavijo v zavzetih jarkih in da z ognjem iz obeh topov vzdolž jarkov zlomijo še morebitna ognišča sovražnikovega odpora. Svoja mesta bi smeli zapustiti šele takrat, kadar zasede sovražne järke za njimi prodirajoča pehota. Ostali tanki so imeli nalogo prodirati naprej in predreti drugo in tretjo sovražnikovo obrambno črto in se pre-

biti, če le mogoče, do postojank poljske artiljerije in s tem preprečiti otvoritev njenega zapornega ognja na prodirajočo pehoto.

Remarque nam v svojem znamenitem vojnem romanu "Na zapadu nič novega" omenja, kako strahotno je na nemške frontnike v letu 1918 vplivalo angleško napadanje s pošastnimi tanki, pred katerimi skoro ni bilo rešitve. Učinek tankov je bil v dejstvenem in moralnem pogledu velik in je v znatno meri pripomogel k zlomu nemške fronte.

Tanki pa so danes še bolj izpopolnjeni in igrajo važno vlogo z letali vred, kar dokazuje vojna na Daljnem vzhodu in v Španiji.

Za kratek čas

Lov na tigre.

Gospa Wright dobi brzojavko: "Vaš sin pri lovu na tigre smrtno ponesrečil."

Ona odgovori: "Pošljite truplo!" V nekaj dneh je dobila zaboj s tigrovim truplom. Ona spet brzojavki:

"Ne tigra, sina mi pošljite!" In je dobila odgovor: "Sin v tigru."

Lovska

Nedeljski lovec v veseli družbi pripoveduje svoje čudovite doživljanje. Vsi ga napeto poslušajo.

"Ali to, kar sem doživel v Kanadi, prekaša vse. Lovili smo race. Strašno mrzlo jutro je bilo. Prišel sem do nekega velikega jezera. Na njem je bila cela truma divjih rac. A revice so imele vse nožice zamrznjene v ledeno jezero."

"No, in?" "Ustrelil sem, race so se splašile, vzletele in — odnesle jezero s seboj."

Pesnik brez uspeha

"Večraj sem napisal pesem o lepoti Vidnih nožic in sem ji jo nato prebral."

"In kako ji je pesem ugajala?" "Rekla je, da so ji noge zaspale."

Razdrta zaroka

"Kaj čujem! Ali ste res razdrli zaroko z gospodično Vero? Zakaj pa?"

"Da, zaradi njene papige. Kadar koli sem odhajal iz hiše, je žival vpijala za menoj: 'Riko, pridi spet kmalu!'"

"No, ali je to kaj tako hudega?" "Hudega ni nič, samo meni ni ime Riko temveč Silvo."

Čarovnik v zadregi

Čarovnik vpraša občinstvo: "Prosim, naznačite mi nekaj, kar bi kdo maral, da bi izginilo."

Glas iz občinstva: "Naša kurja očesa"

Pogovor mladih zakoncev

Ona: "Jaz ne najdem v zakonu tega, kar sem pričakovala."

On: "Jaz pa najdem polno takega, česar nisem pričakoval."

Naši "zlati" otroci

Mama je šla s Francom na sprehod. Prišla sta do globokega ribnika. Mama je ljubeče pobožala Francka po licih in ga vprašala: "Franček, kaj bi storil, če bi jaz padla zdajle v ta ribnik?"

"Le nič se ne boj za mene," je mirno odgovoril Franček. "Bi že sam našel pot domov."

Veliki zavod
"RAMOS MEJIA"
Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ZILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibkost. REVMAZEM: kila, nadua, gota. Sibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, razširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane. GREVA: colitis, razširjenost, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesod 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno plačevanje.

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti nove obleke, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepračaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

ROJAKI

NE POMISLJAJTE DOLGO
Vporabite priliko
KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško
blago (SUPERLAN)

Površnik, obleka

SAMO ZA \$ 75.—

Hlače fantazija \$ 8.—

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martín — Bs. Aires

Nova vera - ženska moda in... žganci

Dolgo že me je čakala dolžnost, da stopim doli v Lurdes, da pokazem patrom fotografije od našega zadnjega lurskega shoda, ki smo ga tako lepo in vspešno opravili 29. maja letos.

Ljubeznjivo me je sprejel superior in mi pokazal julijsko številko lurskega cerkvenega glasnika, kjer so navdse pohvalno opisali našo slovesnost. Navdušilo je opazovalce posebno naše vzorno obnašanje in prelepo petje.

Kar za besedo sem prijel superiorja in ga poprosil, da nam dajo na razpolago lursko cerkev spet za naše romanje.

"Kako da ne. Z največjim veseljem, kadar želite!"

In sva se dogovorila, da se zberemo spet v Lurdu 27. novembra. Mesto romanja v Lujan, ki nas preveč stane bomo letos priredili celodnevno shod v Lurdu.

Stopil sem dalje do Petra Čučiča, ki ima doli blizu, na ulici Excelsior 1500, trgovino. Našel sem ga na postelji. Pravi, da se je z želodecem skregal. Siromak! Že tako je suh kot trlica! Pa pravi, da je zdravnikov ukrep že pokazal dober uspeh.

Tam blizu, na Rodriguez Peña je pred nedavnim odprl čevljarstvo Gulin. Dobra duša, kar se da. Če kdo ne verjame, naj gre, pa naj vpraša otroke, po "tío zapatero", pa bo videl, kako rado ga vse ima. Otroku se raztrga šolska torba. Potre se mu peresnica. Punčka si nogo zvije, medvedek si uho odtrga... Za vse te nesreče je kar takoj gotovo, kje je strokovnjak, ki dela čudežna, ozdravljenja na teh bolnikih otroških skrbi: "El tío zapatero"...

Pa sem stopil, da tudi njega in njegovo družinico pozdravim. Ženo Rafaelo in pa malega Lojzka.

Vse lepo in dobro. Samo mali Lojzek mi je zameril tisto sol, ki sem mu jo pri krstu dal. Tako nekam postrani me je gledal, da sva se komaj sprizajnila.

Doli je pa še mnogo naših ljudi. Dobrih, ljubeznjivih in vernih, pa tudi nevernih, oziroma tistih, ki novo vero iščejo.

Saj ste že slišali od njih. V nekem "galponu" imajo svoje zbirališče. Ne daleč v stran je pa že drugo.

Kaj poročate k temu, gospod Janez? mi je zastavil nekdo vprašanje oni dan. Nek Slovenec je bil preje pijanec, potem se je zapisal na novo vero in sedaj nič več ne pije.

To je pa dobra vera. Kar vse pijance bomo vanjo zapisali, tako sem si mislil. Marsikatera žena bi bila čudežne vere zelo vesela...

Da se zbirajo, da skupaj molijo, da pridigajo, in še kako učeno znajo, čeprav so sami preprosti, in eden drugemu vest izprašujejo in drug drugega napake razkrivajo. Pa tudi pomagajo si med seboj. Hm, to pa že ne bo več posebno privlačno za vse! Kaj se vam zdi?...

No, da! Kaj je s temi stvarmi?

Kaj je s tistim spreobrnjenim pijancem?

Nič več ne pije. Prav zares ne.

No, pa to le tako mimogrede.

Pač pa naj o teh novih verah povem stvarno besedo v prevdareh njim, kateri čutijo skušnjavo, da očetovsko vero zapuste in se v novo zapisejo.

Pravijo, da nove vere, pa naj bo že to "Liga de salvación", ali adventisti ali raziskovalci svetega pisma, ali katerakoli, saj jih je nebroj in v vsakem novoverskem zbirališču učijo tako, kakor se njim samim najbolj prav vidi... Pravijo, da te vere lepo učijo, da učijo to, kar je v sv.

pismu.

Če je vprašanje le v tem, kaj in kako se uči, potem pač ni treba iskati nobene nove vere, ker v katoliškem katekizmu so vsi nauki že prav razloženi in nobena nova vera ne uči ničesar dobrega, kar bi ne bilo že v katoliškem verskem nauku. Kar učijo drugače kot je nauk katoliške vere, je pa prav gotovo zmota. In ni kar nič dvomiti o tem. Tisti torej, katerim je doteča, da pravo resnico spoznajo, naj kar brez strahu vzamejo v roke naš katekizem. Saj so ga preiskavali že bolj učene glave kot so tisti, kateri delajo danes nove vere, starega verskega nauka pa niti ne poznajo.

Poganska advokata Augustin in Ciprijan, ruski učenjak Solovjev, angleški velikan Newman niso bili nikakoli praznoglaveci. Poznali so vse sodobne zmote, pa so nazadnje pristali vsi katoliškemu katekizmu.

Ali bo mar sodavičar učil mehanika, kako se popravi cilindri pri motorju? Ali se bo kamnosek učil pri mesarju v klavnici?...

Vsak naj se hvali le s tistim kar res zna. Za vse tiste, ki hočejo biti vedeži v tem, česar se niso učili in česar tudi razumeti ne morejo brez pravega spoznanja je napisal Dostojevski: "polizobrazba je najusodnejši bič, ki tepe umnega človeka... O veri in veskem nauku naj torej "modro molče" tisti, ki o tem ne znajo "modro govoriti"....

Kaj pa imajo te nove vere privlačnega?

To, kar ima vsaka novotarija. Tako kot moda. Ali so mar boljši tisti modni ženski klobuki ali čevljički ali krila, ki jih danes nosijo, ali so mar boljše od onih, ki so jih ženske nosile pred pol leta?

Nekateri ljudje bi hoteli prav tako menjavati vero. Toda to ne gre, kakor tudi ni mogoče menjati svojo postavo... Vera je namreč nauk o bistvu človeškega življenja in se ne more spreminjati po željah človeškega sreča; podobno kot nobena tehnika ne bo spremenila osnovnih postav mehanike in fizike in je le tista mehanika kaj vredna, ki na osnovnih zakonih narave stoji. Vera je pa osnovni zakon človekovega življenja, ki nam pove od kod smo prišli in kam gremo.

Da so nove vere socialne, bolj kot naša stara?

Naša stara vera ima zdrave nauke za reveže, pa tudi za bogatino. Pa še kako ostre za te zadnje. Toda nikar ne zahtevajte od nje, da bo prisilila svoje vernike, da njena navodila spolnijo. Jezus je dal Petru le ključ, meča mu pa ni dal... Zato bo pa vsak zase odgovarjal, ali je božjo besedo spolnil ali kršil.

Tisti, kateremu se kaka nova vera zato posebno dopade, ker bolj izrečno povdarja nauk: "ljubite se med seboj". Taki smo bili nekoč, ko nismo znali kaj je dostojno vedenje in smo pri žgancih pojedli najprej oevirke, mati so nas pa potem okregali, ko smo rekli, da niso žganci dosti zabeljeni... Da jih je treba jesti od kraja in ne od vrha, tak nauk so nam dali. Kdor hoče o veri govoriti, mora vse njene nauke poznati.

Kaj pa čudeži, ki se vrše?

Tukaj pa lahko dolg pomišljaj postavimo. — — — Če se kaj takega godi, kar ni povsem delo človeške spretnosti in moči, ki jo ima človeški duh v sebi — to pa je znano da človeški duh more nekatere stvari, katere sežejo izven navadnega dogajanja — če so kake stvari, ki zmožnost človekove duše presegajo, potem je kar gotovo, da deluje neka tajna sila. Če je tisto delovanje smešno, razbrzdano, komedijantsko, potem je kar jasno, da ni zraven božjega duha, ker božji duh je moder in svet.

Spomnim naj le na zelo izdatno besedo, ki jo je napisal sveti Pavel v poučenju, kako naj presojava te nove vere: Veste, kako ste se preje zapeljani — govori namreč njim, ki so se spreobrnil v krščanstvo iz ma-

likovanja — dajali voditi k nemim malikom... Zato vam v vednost dajem, da nihče ne govori v božjem duhu, kateri pravi: Preklet bodi Jezus...

Prelep je nauk ki ga razvija v 12 pogl. pisma do Korinčanov. Kar vze mi in beri in poišči tudi ono besedo, katero je zapisal Galačanom: In če bi prišel sam angelj iz nebes, ki bi drugače učil, kot sem vas učil jaz, ne verjemite mu, zakaj vedita, da lahko tudi angelj teme privzame obleko luči...

Hladnik Janez

CERKVENI VESTNIK

14. avg. maša na Avellanedi za Karolino Budin. Molitve na Paternalu.

15. av. Marijino Vnebovzetje. Zapovedan praznik. Prejšnji dan post odpade, ker je nedelja. Slovenske službe božje posebe ne bo.

21. avg. Maša na Paternalu za Rozalijo in Leopolda Kralj. Zapoje tudi žalni zbor.

Molitve na Paternalu. Druga obletnica slovenske službe božje na Saavedri se je prav lepo vršila. Ob obilni vdeležbi je prekrasno zapel moški zbor in nam je svečanost spet dala pobudo, da nadaljujemo z mašo na Saavedri vsako prvo nedeljo, v mesecu ob 10.30.

Moja nova telefonska številka je 63-6832. Najprimernejši čas za telefon je od 10.30 do 13 ure in po 7 uri zvečer. Kadar ne odgovori gornja številka kliči: 63-2629.

Hladnik Janez

NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA IZSELJENSKEGA DUHOVNIKA

Izseljenski duhovnik g. Hladnik Janez, javlja tem potom vsem našim rojakom, da ima sedaj novo telefonsko številko: 63-6832. Kadar bi slučajno ne dala odgovora gornja številka naj se kliče: 63-2629.

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

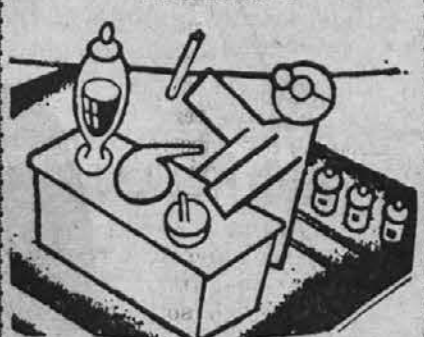
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Francišek Hušpaur

DIPLOMIRANI LEKARNAR IN KEMIČAR

Izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim stariim klientom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranosti dežele pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!

FACUNDO QUIROGA 1441 DOCK SUD

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50-0277

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476

U. T. 54-5172 — 54-2094

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljencec

Nadaljevanje 101

— Samo nazaj ne! Rajše v smrt, kakor pa da bi me zopet okovali. Rajše umrjem v teh valovih. — Pustite me tukaj, nimate pravice, da bi me zopet izročili ruskim krvnikom — dovolj sem star, lahko umrem — Vi pa morate živeti.

Medtem ko je starec govoril te besede, se je osvobodil mčne Voronove pesti in skočil v reko.

— Vsemogočni Bog! — utonil bo, — je zavpil Mirovič in odplaval k stareu, ki je najprej izginil pod vodo, potem pa se je zopet prikazal na površju. Mirovič je zagrabil starčevo telo, da bi ga vsaj mrtvega prinesel na breg, če ga že živega ne more rešiti.

Zdelo pa se mu je, da je bil stari Aron Katz že mrtev.

Mirovič ga je vlekel s seboj, ko pa je stopil na obalo, so ga takoj obkolili kozaki in ga odvedli k Olgi in ostalim ter jih zopet okovali s težkimi verigami.

Beg se jim je torej ponesrečil in s tem je bilo uničeno vsako upanje na rešitev. Ostali bodo tudi vnaprej kaznjenci, ki bodo morali pretrpeti v Sibiriji najstrašnejše muke.

Samo eden se je rešil, to pa je bil stari Aron Katz.

Mirno in tiho je ležal na tleh — ni mu bilo več treba nositi težkih verig, — bil je svoboden — svoboden.

Ko je Olga zvedela za njegovo smrt, se je obupno zgrudila poleg mrtvega očeta.

— Sedaj moramo pokopati tega stareca — sam se je utopil v reki.

In Olga je gledala, kako so kopali jamo, kako so njenega uboga očeta vrgli vanjo brez molitve, brez spoštovanja, ki ga po navadi izkazujemo mrtvim, in jamo zopet zasuli z zemljo.

Mirovič se obrne k poročniku, ter ga prosi, da bi jim dovolil, da bi malo molili na starčevem grobu.

Pavel Soltikov pa jim surovo odgovori:

— Bodite zadovoljni, da nisem ukazal svojim kozakom, da bi vas postreljali. Kdor umre na poti v Sibirijo, ga zakopljejo kjerkoli. Če bi se to pripetilo onstran meje, v Sibiriji, bi ga niti ne zakopali, to delo bi prepustili volkovom.

Mirovič pogleda prezirljivo mladega častnika in mu obrne hrbet. Tedaj pa se obrne k svoji ženi, jo pritisne na svoja prsa in ji reče:

— Draga moja, spomni se očetovih besed: — Vseeno mi je, kje ho moj grob. Glavno je, da se bdo ljudje spominjali name kot na poštenega človeka.

— In mi se bomo poslovlili od tega groba s prepričanjem, — da počiva v njem plemenit človek.

88. POGlavJE

Brat in sestra

Od ponesrečenega bega sta minila dva dneva.

Naši kaznjenci so se sprizajnil s svojo usodo. Vedeli so, da so izgubljeni in da jih čaka strašno delo v sibirskih rudnikih.

Bližali so se Moskvi in so upali, da se bodo tam vsaj malo odpohčili.

— Če bi bili enkrat vsaj že v Moskvi! — vzdihne Olga. — Moje noge me že komaj nosijo, vsak korak mi povzroča silne bolečine.

— Uboga moja žena! — odvrne Mirovič. — Da, ti si sedaj prvič na poti v Sibirijo. Jaz pa sem to že vse enkrat pretrpel. Sedaj smo vsaj na čistem zraku, v Moskvi pa nam bo še slabše. Tam nas bodo zaprli v nizko napol temno in vlažno klet, kjer bo že najmanj dvajset ali pa trideset kaznjencev. In med to sodrigo bodo stlačili tudi nas.

V kleti se nahaja okrog dvajset klopi, za katere nastane po navadi obupna borba in srečen oni, ki se mu posreči, da si pripori prostor, na katerem more nasloniti svojo trudno glavo.

Vzduh pa je v tej kleti neznošen, okrog tebe kar mrgoli golazni. Razen tega pa so pazniki surovi in zelo kruti. Vedno, kadar smo se odpravili in nadaljevali pot, sem bil zadovoljen in srečen, bil sem vsaj na svežem zraku.

Ne, tisočkrat rajši hodim, čeprav mi krvave noge, kakor pa da bi počival v teh podzemskih ječah.

Mirovič je računl, da je do Moskve še dvajset ur hoda. Poročnik pa je krenil v gozd, ki je ležal ob cesti in povorka jo je mahnila za njim.

— Kaj pomeni to? — reče presenečeno Mirovič. — Saj ta pot ne vodi v Moskvo. Poročnik najbrž želi, da bi se ustavili v senči in se odpohčili.

Povorka pa se tudi ni ustavila tem več je nadaljevala pot po senčnatem gozdu.

Bilo je okrog polneva. Prišli so iz gozda in zagledali v daljavi nekaj belih hišic. Bližali so se torej neki vasi.

— Nimam pojma, kaj bi to pomenilo? — reče Mirovič svojim prijateljem. — To vendar ni pot v Moskvo.

Čez nekaj trenutkov pa je Miro-

vič zvedel za kaj gre. Slišal je pogovor med poročnikom in med stražmojstrom.

— Torej, dragi moj stražmojster, kmalu bomo prispeli tja, — reče poročnik. — in to bo za vas in za vaše ljudi brez dvoma ugodna sprememba. Dva dni boste lahko počivali.

— Samo po sebi umevno, — odvrne stražmojster in se nasmehe. — Veselimo se že, da bomo prekinili pot, ti ljudje bodo pa še vedno dovolj zgodaj prispeli na svoje mesto.

— Čez eno uro, — vzdikne Soltikov, — bomo že na mojem posestvu! Moja sestra se bo začudila, ko nas bo zagledala. Ona niti ne slutiti, da bo dobila obisk.

— Gospod poročnik, če smem vprašati, — vpraša stražmojster, — ali imate v svojem dvorcu močno klet, kjer bi lahko zaprli kaznjence? Saj ste se lahko prepričali, da so to nevarni ljudje.

— Dragi stražmojster, bodite brez skrbi, — odgovori častnik, — moj dvorec je zelo star. Sezidan je bil še takrat, ko je imel graščak neomejeno pravico nad svojimi podložniki, ko je lahko sodil kmete, ne da bi jih izročil sodišču, kakor mora to storiti danes na žalost. Takrat je graščak lahko obsodil kmeta na smrt ali pa na dosmrtno ječo kar se mu je pač zdelo prikladnejše.

V svojem dvorcu se nahajajo temnice, kamor bomo zaprli te ljudi, ključ bom pa jaz spravil.

— Verig jih bomo morali seveda osvoboditi, odvrne stražmojster.

— Verige jim odvzamete brez skrbi, — reče poročnik Soltikov, — saj nam ne morejo pobegniti — vi pa, dragi stražmojster se boste pri meni zelo dobro zabavali. Moja klet vam je odprta, vina imam dovolj, če

pa vam bi morda ugajala katera moja služkinja, izvolite se je kar poslužiti, — ne bom ljubosumen!

Mirovič je slišal ta pogovor in ga hitro naznanil svojim prijateljem.

Elizabeta je bila tako zatlpljena v svoje misli, da se ni niti spomnila, da pozna Natalijo Soltikovno, ki je bila takrat napram njej tako ljubeznjiva in ki bi mogla sedaj postati njena rešiteljica.

Razen tega pa tudi ni vedela, da je poročnik Soltikov Natalkin brat. Če bi ji bil poročnik tudi to povedal, bi Elizabeta ne mogla verjeti, da je dobri angelj Natalka sestra tega pokvarjenega in hudobnega Pavla.

Povorka je prispela dostarega sivega dvorca, ki je bil obdan s prekrasnim parkom.

Pavel Soltikov je skočil s konja, odprl vrata ter ukazal:

— Semkaj, sem notri!

Kozaki odvedejo kaznjence v prekrasni park. Tu je bila dražestna mlada deklica, ki je bila sklonjena čez gredo in pulila plevel. Ta deklica je bila Natalka, ki je živela sama v osamljenem dvorcu od onega dne, ko je začela prezirati svet.

Nekoč je ljubila Katarino Veliko, toda kmalu jo je spregledala. Bila je priča caričine krutosti in se je razočarana in nesrečna vrnila na svoje posestvo.

Lepa deklica je živela samotarsko življenje. Bavila se je z upravljanjem svojih posestev, pomagala je revežem, edino razvedrilo pa ji je nudila velika dvorna knjižnica.

Natalka je bila zamišljena v svoje delo. Ni slišala, kako so se odprla vrata in kako je v njen park prišla čudna povorka.

Poročnik pa je takoj opazil svojo sestro in dal povorki znamenje, naj

STRIC MATIC SE JE RAZJEZIL

V pondeljek je bilo v Uredništvu Sl. Lista vse tiho. Vsak urednik je delal pri svoji mizi. Slišalo se je samo škripanje peres po papirju na katerega so uredniki zivali svojo učenost.

Naenkrat se zasliši v predsobi strašen direndaj. Nekdo se je bil spoprijel z slugo, kateri ga ni hotel pustiti v delavno sobo, ker bi motil delo v Uredništvu. Ker pa je postajal šum vedno večji, so uredniki popustili svoje delo in šli pogledati kaj se godi.

Prvi med njimi je bil Kotičkov urednik, ker je hotel kot vedno, prvi vedeti, kaj se godi. Da bi tega nikoli ne storil. Ko ga je razjezili tujec zagledal, je takoj skočil z vso jezo nanj. Začel nad njim kričati neke nerazumljive besede, da so mu kar pene iz ust letele. "Kaaakee ssssoooollzsee? Kaj boooš tiii o meni pisal." Vsi uredniki so, seveda začeli reševati koticarja in pri tem spoznali, da je napadalec nihče drugi kot — Stric Matic.

Ko so ga umirili in si je nekoliko opomogel, kajti zelo je bil upehan, od borbe in ker je tako strašno tekel proti Uredništvu, so ga postavili pred glavnega urednika. Le-ta ga je gledal s svojimi velimi očmi, tako, kot bi ga hotele prodreti in katerih se je Stric Matic na tihem bal.

"Kaj vas je prineslo k nam", ga je strogo vprašal. Ob tem grmečem glasu je postalo stricu Maticu kar nekam mraz. Pa se je okorajžil in zakričal: "Kdo ima pravico trditi, da sem jaz kak objokanec, kaj piše tisti prismojen koticar? Da sem dobrega srea, že prav, ali kdaj me je on videl jokati, to bi rad vedel! Če mu takoj ne izbijem iz glave take neumne misli, ne morem od tod in ne bom v miru. Zakaj je v zadnjem poročilu o veselici pisal o meni, da se bom jokal ko bom otrokom delil bombone? Kaj misli, da se bom jokal za par pesov, kakor on? Ne, stric Matic ne joče za pese, posebno še če razdeli ta dar med otroke. To povejte tistemu koticarju in recite mu: naj me pusti pri miru, kajti..."

Zadnje besede so bile bolj mirne, kajti v sobo je stopil sluga v popolni opremi in katerega se je stric Matic začel bati.

Glavni urednik je obljubil stricu Maticu, da bo ukrenil vse potrebno,

da se njegova čast ne bo mazala, še posebno ne pred otroci, kateri so stricu Maticu najboljši prijatelji. Še enkrat je stric Matic zapihal proti koticarju, na kar se je z lepim pozdravom glavnemu uredniku in vsem ostalim, poslovil.

V uredništvu pa ta dan niso nič več delali. Samo pogovarjali so se, kaj bi bilo, če bi strica Maticu v pravem času ne pridržali. Koticar je pa dobil, od strahu, mrzlico, katera ga je prisilila, da je moral leči v posteljo, in tako kuhati svoj strah. Zaobljubil se je, da ne bo nikdar več pisal slabo ali poniževalno o stricu Maticu.

IZ BAHIA BLANCA

Sem jako hvaležna za "Mladinski kotichek". Mislim, da se zelo trudite, da bi vsi slovenski otroci znali jezik svojih staršev.

Jaz bi tudi zelo rada znala dobro slovenski, a tu nimamo slovenske šole, zato oprostite moji pisavi.

Rada bi bila tudi tam med vami, da bi igrala na odru in tudi bi rada igrala na violino. Tukaj sem že večkrat igrala na argentinskih odrih ter sem vedno žela veliko odobravanje.

Rada bi tudi slišala slovensko petje na radio, a tu sem nas ne doseže.

Prosim vse tiste, ki imajo kako besedo pri tem, da bi na kakšen način ukrenili, da bi tudi mi tu slišali slovensko radio uro. To vas prosim v imenu slovenskih staršev in otrok v Bahiji Blanki, ki vsi tako hrepenimo po tem.

Mnogo srčnih pozdravov vsem predstavnikom slovenske kolonije, kakor tudi vsem otrokom in staršem širom Argentine, ki upam, da bo Slovenski list med nami vsemi najboljši posredovalec.

Zvonka Novak.

PIJAČA: POGUBA

"Imel posestva je obila, in ladij, da ne ve števila. a zdaj berač še nima hlač! Kaj meni, kam je šlo vse premoženje to???"

"Ej, morje mu ga je požrlo!"

"Ha, motiš se prijatelj: — Grlo!"

Mladinski kotichek

MLADA SLOVENKA

"Slovenka sem mlada, ljubim svoj dom, ostala do groba, zvesta mu bom. Za dom in za mater, bo v prsih sree, utripalo gorko, do zadnjega dne."

MODROVANJE

1. Vsaka ptica rada leti tja, kjer se je rodila.
2. Najlepša cvetica, kar svet jih ima je čista nedolžnost v globini srea.
3. Slavec je ptica in ptica je sraka, a slavec prepeva in sraka le kvaka.
4. Zgodaj pojdi mi na delo, da bodober uspeh imelo. A zvečer pa zgodaj spanje, naj slade ti sladke sanje.
5. Jablane, hruške in druge cepe, eepi v mladosti za stare zobe.
6. Nič ni tako skrito, da bi ne bilo očito.
7. Lastna hvala, cena mala. Kdor se povišuje, bo ponižan.

VETRČEK

Vetrček sopiha v breg, sapa nese poln meh, ki na poti ga teči, da znoji se in jezi. Ker prestrm zanj je breg, trešči kar ob tla svoj meh, ki razpoči se, takoj piš iz njega plane. Joj! Zdaj v gorah vihar divja, vetrček domov ne zna, že deževne solze plaka, in na sončno vreme čaka.

Rožnodolski.

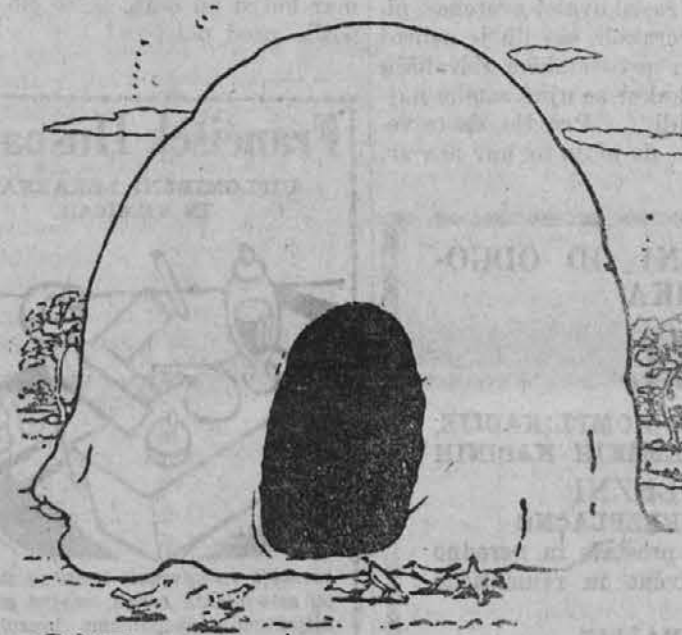
IZREKI

Srečen je tisti človek, ki pošteno živi, za kar mu zlato klasje veselja, na njivi življenja zori.

Trud, trpljenje in poštenje, biseri so zlati, blagor onemu, ki more, se zvesto jih držati.

DRAVA, SAVA IN SOČA

Drava, Sava in Soča so sestre. Nekdaj so se menile med seboj, katera bo prihodnji dan prva pritekla v morje. Zvečer Sava in Soča zaspi-

Gnezdo ptička pečarja (Hornero), ki ga otroci na kampu dobro poznajo

DOMOVINA

Kar je otroku mati, to je domovina nam vsem.

Kako hudo je, če je človek bolan. Zdravje je ono, za kar bi rada dala vse. Toda — ali ni še stokrat huje, če je človek žalosten in bolan v tujini, daleč proč od svojih ljubih mu domačih krajev? Meni se zdi to mnogo, mnogo huje.

Krasen pomladni dan je. Vse ozračje je napolnjeno z rožnatim vonjem. Visoko pod nebo se dviga s svojo pesmijo škrjanček. Zlato sonce sije in božajoča sapica pihlja. — Ko gledam s hrba to zemljo, to lepo slovensko zemljo, mi je, da bi zaklicala vsem, ki iztegujejo svoje lakomne roke po njej:

Ta zemlja je naša! Naši pradedje so jo obdelovali in jo branili, kot jo obdelujemo in branimo zdaj mi; ona nas je rodila, ona nas sprejme nekoč v svoje varstvo in nam da večni pokoj. Ta zemlja je sveta! Na njej biva narod, majhen po številu, a velik po svojih znamenitih možeh. Kdor pusti, da to zemljo izkoriščajo drugi, kdor zataji svojo narodnost, svoj jezik — ta je Judež in ni vreden, da še kdaj pogleda svoji materi v oči, da še kdaj stopi na ta sveti kraj! Odpadniki in izdajalci slovenskega naroda so kakor plevel med zorečim žitom.

Mi najmlajši moramo domovino ljubiti iz dna srea. Kakor vračamo materi njeno ljubezen, prav tako jo moramo vračati domovini in je ne smemo nikoli pozabiti, nikoli zatajiti.

Olga Kuretova, Zagorje.

ta, Drava pa se le potuhne in začne kmalu teči naprej. Ko se j jutro Sava prebudi zapazi, da se Drava vali že proti morju, so spusti jazne v urnem teku navzdol. Ko se Soča prebudi in vidi, da sta jo sestri prekanili, prodere na nasprotni strani gore s silno močjo, se zažene skozi skalnate soteske in dospe prva v morje.

O p o m b a : Drava, Sava in Soča, so največje slovenske reke. Sava in Soča izvirata iz pod Triglava (2780 m) ki je najvišja slovenska gora. Drava pa izvira nekoliko višje proti severu v Karavankah. Soča se izliva v Jadransko morje, Drava in Sava pa v Donavo, ki je največja reka Jugoslavije.

počaka. In Soltikov se neslišno približa svoji sestri, — hotel jo je presenetiti.

V tem trenutku je Soltikov prijel svojo sestro, ji zakril oči in zaklical: — Ugani, kdo sem?!

Natalka pa ni mogla povedati nobenega imena. Ni si mogla misliti, kdo bi bil tako drzen, da se upa z njo šaliti.

— Povej, kdo sem?!

Sedaj je Natalka spoznala glas svojega brata.

— Pavel! — zakliče deklica — Ali je mogoče?

Natalka se obrne ter med smehom in jokom objame svojega brata.

— Pavel, kaka sreča, da te zopet vidim! — vzklikne mlada in družestna deklica. Bala sem se že, da boš letos popolnoma pozabil na svojo sestro. Toda ti si v uniformi. Popolnoma si opravljen! Pa menda nisi prijezdil?

— Sestrica, seveda sem prijezdil, — odvrne Pavel, — vpoštevati moram, da nimam dopusta in da sem se skrivaj oglašil pri tebi.

Prišel sem z veliko družbo.

— Z družbo? — vpraša Natalka vznemirjeno.

Sovražila je ljudi, vsaka družba ji je bila neprijetna. Najrajše je bila sama.

— Natalka, čemu se plašiš? — jo vpraša Pavel Soltikov. — Mar se vedno živiš kakor puščavnik? Toda ne boj se, — ta družba te ne bo vznemirjala.

— Nekaj jih bo stanovalo v hiši za služinčad, nekaj pa jih bomo nastanili v kleti.

— Pavel, kaj govoriš, kaj pomenijo tvoje besede?

— Razložil ti jih bom: Vodim nam reč transport kaznjencev v Sibirijo. Sestra, ne boj se, iz Sibirije se bom

vrnil zdrav. Med potjo sem se spomnil, da je naš dvorec v bližini in sem sklenil obiskati svojo sestro. Ni sem mogel torej drugače, kakor da sem privedel tudi kaznjence s seboj.

— Kaznjence — vzklikne Natalka. — Oh, Pavel, — ti me strašiš! Mar so to zares tako nevarni zločinci?

Pavel prikimava.

— To so izredno nevarni ljudje, — reče poročnik Soltikov. — Če se ne motim, so skovali zaroto proti carici, sicer pa sam ne vem, kaj je prav za prav bilo. Vem samo to, da so mi predčerašnjem skoraj pobegnili in da se mi ni posrečilo jih zopet ujeti, bi se bil ubil.

— Brat! — krične Natalka. — Seveda, mar misliš, da bi omahoval? S tem bi bila moja kariera končana. Seestrica, sedaj pa pojdi z menoj in si oglej moje ptičke, preden jih dam odvesti v klet. Z njimi ne boš imela preveč dela. Tvoja kuharica ne bo dobila sivih las od skrbi, kaj bi tem gostom skuhala. Dobivali bodo samo toplo juho, kruha in vode.

— Oh, brat, ti ljudje se mi smilijo, čeprav so morda tudi zaslužili kazen, ki jih je doletela. Boljše je, da jih ne vidim!

— Kakor želiš, — odvrne Pavel.

— Mene pa moraš oprostiti za nekaj minut, ker moram dati svojim ljudem še nekaj navodil.

— Sestra, pojdi v dvorec! — zakliče Pavel. — Prišel bom kmalu za teboj.

In Pavel se vrne h kozakom in h kaznjencem.

Natalka je nekaj časa oklevala. Mar zares ne bi pogledala teh nesrečnežev — oh, zakaj jih ne more rešiti!

Morda pa niso niti zaslužili, da bi mislila nanje. Morda so res taki zlo-

činci, da je najboljšo, da jih za vedno odstranijo iz človeške družbe?

In vendar je Natalka sklenila, da bo lajšala nesrečnežem bivanje v dvorec. Namesto kruha in vode jim bo dala dobre hrane, da si bodo zbrali moči za nadaljnjo naporno pot.

Natalka se obrne in odide v dvorec.

Minilo ni dolgo, ko je bil Pavel Soltikov zopet pri njej.

— Ali se ne boš preoblekel? — vpraša sestra. — Tvoja soba je prav taka, kavkršno si jo zapustil. Vse je še na svojem starem mestu, jaz sama sem brisala prah, da se ne bi tvojim mnogoštevilnim sličicam in drugim takim stvarcem kaj pripetilo.

— Sestrica, hvala ti za tvojo skrb. Prej pa, kakor se bom preoblekel, bi rad jedel, ker sem strašno lačen.

— Pojdiva torej v obednico — odvrne Natalka. — Prišel si ravno k obedu, čeprav nisem bila pripravljena na tvoj obisk.

— Vendar boš imela še dovolj — odgovori Soltikov, — da boš nasitila črna brata.

In Pavel Soltikov ponudi sestri roko in odide z njo po stopnicah v obednico.

Tu so visele po stenah slike njenih prednikov. Natalka se je ganjena ustavila pred sliko svojih roditeljev.

— Oh, Pavel, — reče Natalka, — zakaj ne žive več najini starši? Marsikaj bi bilo drugače!

— Zakaj ne žive več? — odvrne Pavel precej ravnodušno. — Zato, ker živi vsak človek samo enkrat.

— Brat, kako vendar govoriš o najinih starših?!

— Tudi jaz sem žaloval za njimi, kakor ti. No, nazadnje pa moramo tudi nehati žalovati. — Sestra, zdi se mi, da boš vedno žalovala za njimi.

— Vedno, brat! — odvrne Natalka.

— Sestra, ali še vedno nameravaš oditi v samostan? — jo vpraša Pavel. — Ko sem bil zadnjič doma, si mi rekla, da si se pogovarjala z moskovskim škofom in da se boš odrekla vseh zemeljskih radosti.

Natalka stisne ustnice, pogleda po strani svojega brata in odvrne:

— Samostansko življenje bi bilo zame zelo privlačno. Tam bi živela daleč od ljudi, daleč od vseh človeških hudobij, prav tako, kakor da bi živela v solčnih višavah in gledala na našo revno zemljo.

— Sestrica, prav imaš, — reče Pavel, — ko te tako poslušam, bi še kmalu mene prišlo, da bi zamenjal poročniško uniformo z meniško kuto.

— Dragi brat, reče Natalka, — človek mora biti ustvarjen za samostan. Ali pa misliš, da bi se mogel od reči užitek, ki ti jih nudi življenje?

— Morda je res, kar praviš! — odvrne Pavel in sede k mizi. Saj sem komaj začel živeti. Sestra, kaj pa ti?

— Ali hočeš osrečiti našo obitelj in postati predstojnica kaknega samostana?

In zopet je Natalka pogledala svojega brata, brat pa ni opazil tega pogleda.

— Brat, povedala ti bom. Opustila sem to namero. Ne bom odšla v samostan.

— Ne boš? — vzklikne Pavel in iz njegovega glasu je zvenelo razočaranje. — Seveda, ženska je podobna ženski! Najprej se odloči, potem se pa premisli! Zakaj pa se nočeš posvetiti samo cerkvi!

— Zato, ker sem prepričana, da sem bolj potrebna življenju.

— Potrebna si, — toda komu, prosim te, če te smem vprašati.

— Tebi!

— Oh, meni?

— Da brat! — reče Natalka in se postavi pred Pavla. — Prav je, da si sam napeljal pogovor, na to. Sedaj govorim s teboj vsaj lahko odkrito.

Pavel je z začudenjem pogledal svojo sestro. Še nikoli je ni videl tako resne, na njenem obrazu se je izražala odločnost in Pavlu je postalo tesno pri sreu, kajti slutil je, o čem mu bo sestra odkrito govorila.

Natalka stopi k svojemu bratu in pogleda, če ne bi morda kdo prisluškval, potem pa mu reče:

— Poslušaj Pavlu! Tako ne more iti naprej. Najjuno premoženje bo šlo rakovo pot.

— Sestrica, kaj pomeni to? — vzklikne Pavel, ki se je silil, da bi se smejal. — Mar bi mi rada pridigovala?

— Dovolj žalostno je, da ti more mlajša sestra o tem govoriti. Nikar ne misli, da jaz ne vem, česa potrebuje mlad častnik v velemitost, ti pa si se zadolžil, strahovito zadolžil, pisma pa, ki jih dobivam, delujejo name strašno. In ta pisma prihajajo prav pogosto.

— Pismo? Od koga?

— Od raznih petrograjskih odeluhov. Jaz jih ne poznam. Pavel, mar še nisi pomislil, da boš nekoč moral zapustiti službo?

— Moral jo boš zapustiti!

— Moral? Zagotavljam ti, da je ne bom zapustil. Ostal bom v Petrogradu.

— Nikar ne varaj samega sebe. Rečem ti, da te bodo prijavi tvojemu poveljniku, če ne boš v najkrajšem času uredil nekih zadev.

(Nadaljevanje prihodnjic)